

OPTSIOON

Tallink jagas oma juhtidele aktsiaoptsioone

Tallink Grupi juht **ENN PANT** on üks juhtkonna ja nõukogu liikmetest, kellele väljastati jõulude eel 740 000 aktsiaoptsiooni. ▶3

ENERGIA

Eesti Energia kallis elekter uurimise all

Konkurentsiameti peadirektor **MÄRTOTS** uurib, kas Eesti Energia rikub seadust, kui müüb Põhjamaade omast kuni 15% kallimat elektrit. ▶6-7

Äripäev

Esmaspäev, 7. jaanuar 2013
nr 3 (4660) 2,50 eurot

↓ EUR/USD
1,3012

↑ USD/EUR
0,7685

↓ EUR/SEK
8,5310

↓ NordPool
37,60

↑ Euribor
0,324%

▶ Eesti seni suurimas avastatud rahapesujuhtumise liigutati üle 64 miljoni euro. ▶4-5

RESTORANIÄRI

Tartu Volga läheb uue restoranipidaja kätte

Tartu kokast Joel Ostratist on saanud suurim Tartu söögikohtade pidaja. Jaanuari lõpus hakkab ta tegutsema legendaarses kesklinna restoranis Volga, mille hoone kuulub Rein Kilgile. ▶8-9

TÖÖKULTUUR

Võrdõiguslikkuse uurijad istuvad jõude

Sotsiaalministeerium on koolitanud välja neli soolise võrdõiguslikkuse uurijat, kuid paraku ei telli ettevõtjad neilt uuringuid kuigi in-nukalt. Rohkem peavad seda vaja-likuks välisosalusega firmad. ▶11

KINNISVARA

Ostjad uurivad hoolega ümbrust

Nüüdsed kinnisvaraostjad uuri-vad ülima põhjalikkusega, milline on ümbruskonna infrastruktuur. Vaadatakse järele, kuidas sõida-vad bussid, ja lasteaiast küsitakse, kas ikka on vabu kohti. ▶12-13

KOLUMN

„Iga neljas kõrgkooli lõpetaja peaks leidma töö kodumaises nu-tikas ettevõtluses.“

EBSi dotsent Peeter Kross näeb nutikas ettevõtluses Eesti kapitalistide taime-lava. ▶14

TEGIJA

Erkki Raasuke

otsustab lendurite streigi saatuse

↑ Liinilendurite streigikomitee otsustas täna hommikuks välja kuulutatud streigi 24 tundi edasi lükata. Kui Estonian Airi nõukogu täna uue kollektiivlepingu heaks kiidab, jääb streik üldse ära. Lennufirma teatel toimuvad täna kõik lennud lennuplaani järgi ja inimesed ei pea oma

reisiplaanide pärast muretsema. Täna pärastlõunal koguneb Erkki Raasuke juhitud Estonian Airi nõukogu, et arutada, kas kooskõlastada uus kollektiivleping. Kuigi lennufirma juhtkond ja lendurid on kokkoleppe saavutanud, on streigihvardus veel õhus.

REPLIIK

Ettevõtjad peavad EASi saamatuse kinni maksma

Üheksa firmat peab tagasi maksma tagasi neile reegli-
tevastaselt antud toetuse mahus 1,22 mln eurot, mis jaga-
ti Ettevõtjate Arendamise Sihtasutuse (EAS) kaudu. Se-
gaduste tõttu esitas EASi juhtinud Ülari Alamets novembris
tagasiastumise avalduse ning tema asemel sai uueks juhiks-
Hansapanga taustaga Raul Parusk, kes lubas esimese asjana
tekitada EASi töö tulemuslikkuse hindamise kriteeriumid.

EASi uus ajutine
juht Raul Parusk
sai loa jätkata
EASi juhtimise
kõrval pooleliole-
vate projektiga,
millest ta palju
rääkida ei taha.

PÄEVA FAKT

420

TUHANDE piiri ületas Tallinna registreeritud elanike arv eel-
misel nädalal, teatas Raepress. Aasta esimeste päevadega suu-
nas 349 inimest oma sotsiaalmaksu pealinna kaukaske.

AJALOO ILU

Elektrituru kannapöörded

7. jaanuaril 2003 ehk täpselt kümme aastat tagasi kirju-
tas Äripäev, et erakordse pakase tõttu oli aasta alguse elekt-
ritarbimine viimase viie aasta suurim. Külma ilm oli tarbi-
ja jaoks valus löök, sest see oli esimene talv pärast Eesti Ener-
gia uute elektritarifide kehtestamist. Kevadel 2002 lõpetati
nimelt kodutarbijate ristsubsideerimine äritarbijate arvel ja
põhitariifi tõsteti 16,7% – 90 sendilt 1,05 kroonile kWh eest.
Peale selle võeti esmakordselt kasutusele kuutasu 5 kroo-
ni kuus.

Hetkeseis. Eesti elektriturg on jälle teinud läbi suured muu-
datused ja on esimesi päevi vabaturul, kus elektrihind
on börsil iga päevaga kerkinud. Õnneks on ilmataat elektritar-
bija vastu leebem kui kümme aastat tagasi. Suurettevõtted
on aga juba kolm aastat pidanud maksma elektri eest kesk-
miselt 15% rohkem kui Soome ettevõtted.

TSITAAT

„Päris India tasandile ei
kannata laskuda.

Soome ettevõtjate keskliidu esimees Ilpo Kokkila peab
president Sauli Niinistö ettepanekut palku 20 protsenti
kärpida liiga äkiliseks, kuid on valmis võimalikku kärpimist
tööturu osapooltega arutama ja ka ise madalama palgaga
leppima.

HOMME

Millistes veofirmades on rohkem rikku-
misi ja miks?

LOE ÄRIPAEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Ettevõtjad peavad fondide meelitamisel aktiivsed olema

Paljud buumi ajal Eesti ettevõ-
tetesse sisenenud erakapitali-
fondid on otsustanud oma ra-
ha siit välja tõmmata, mistõttu
on müüki tulnud või tule-
mas hulgaliselt paremas või halvemais
seisus firmasid.

Kätte jõudnud investeerimisfondide Ees-
tist väljatõmbumise laine näitab taas elavalt,
et kohalik kapitaliturg on pisike, väheaktiiv-
ne ja paraku ka väheatraktiivne. Seetõttu pea-
vad ettevõtjad ise senisest hulga tegusamad
olema, et välismaiste investeerimisfondide ra-
ha Eestisse meelitada. Soome ja Rootsi fondid
näiteks pole Eesti vastu lähiminevikus peaaegu
huvi tundnudki.

Kuna riigil sisuliselt puudub kapitalitur-
gude strateegia, börs on juba pikemat
aega varjusurmas ja Eesti mastaabid nii või
teisiti muutumatult tillukesed, saavad olukor-
da omalt poolt parandada nimelt ettevõtjad
ise, kellel on endal huvi välismaiseid inves-
teerimisfondide kaasata. Ettevõtjate etteheited
riikliku kapitalituru arendamise meetmete
nõrkuse aadressil on küll õigustatud, kuid riigipoolseid
sammude oodates, käed rüpes, istu-
ma jäämisel ja kirumisel pole samuti sügavat
mõtet. Investoreid, sh piiritaguseid erakapita-
lifonde, tuleb kaasata omal initsiatiivil oma-
enese visa töö tulemusena.

Riigi roll. Siiski on riigil kapitalituru käima-
tõmbamisel oma roll, mida saab senisest pa-
remini täita. Pärast Eesti Telekomis lahkumist
börsilt ei ole Tallinna börsile n-ö elu sisse ta-
gasi tulnudki. Puuduvad nn liider- ja ankur-
aktsiad, mis toimiksid vedurina. Samas on
likviidne börs majanduse tervise üks olulisi
tunnuseid ning selle toimimist võib käsitleda
peeglina, mis näitab majanduse arengut kiire
tagasiside korras ja vahetult. Oleme korduvalt
kirjutanud, et riik võiks vähemasti osa riigiet-

„

**Kohalik
kapitali-
turg on pi-
sike ja vä-
heatrak-
tiivne.**

tevõtteid börsile viia, müüki võiks panna kas
või vähemusosalused. Kuid näiteks Eesti Ener-
gia börsileviimise jutud hääbusid poliitilisse
soovimatusse seda teha. Esiteks moodustavad
riigiettevõtete dividendid riigieelarves arves-
tatava summa, millest riik loobuda ei taha.

Teiseks on riigiettevõtteid jagunenud või-
muparteide mõjusfääridesse – samuti olu-
kord, mille muutmiseks puudub poliitiline
tahe.

Samas tõendab kas või Estonian Airi praegu-
ne kriis, et riik ei ole hea omanik: tekkinud
kahjumi eest keegi konkreetselt ei vastutagi,
valede otsuste arve saadetakse süüdimatult
maksumaksjale.

Eesti ettevõtjate võimalus. Üks investee-
rimisfondide lahkumise põhjus on kahtlema-
ta ka tõsiasi, et nii mõnigi neist on Eesti tu-
rul kõrvetada saanud. Osalt on põhjuseks ol-
nud ilmselt Eesti turule sisenemise aeg, buu-
miaeg. Ootused olid tõenäoliselt suuremad
kui reaalsed võimalused. Teisalt aga teevadki
riski- ja erakapitalifondid investeringu tea-
tud kindlaks perioodiks, nt viieks aastaks, ja
järgmiseks sammuks siin tegutsema jäämi-
se korral võiks olla börsil noteerimine. Ku-
na see ei ole praegu kuigi tõsiseltvõetav alter-
natiiv, otsivadki fondid võimalusi oma osalu-
sed rahaks teha.

Fondiosaluste müügil on siiski ka hea kül-
g. See tähendab, et müüki tuleb suur hulk ette-
võtteid, mida nüüd saavad osta Eesti ettevõt-
jad, kellel on vabu vahendeid ning tahtmist
midagi ära teha ning kes omakorda võivad
asuda kaasama nii oma- kui ka välismaist ka-
pitali. Säärane liikumine loob uusi võimalusi
ning loodetavasti on ettevõtjad varmad neid
ära kasutama. Tõsi, osa müügis olevaid ette-
võtteid on päris keerulises seisus ning mõ-
ningal juhul ei pruugi osaluse müümine kui-
gi lihtne olla.

Vajad **PLASTIKUST**
toodet?

info@plast.ee, tel 58 518 778
www.plast.ee

AUTENTE

VALMIS OSAÜHINGUD
RAAMATUPIDAMISTEENUSED
MUUDATUSED ÄRIREGISTRIS

Tallinnas Jõe 2, II korrus • Tel 660 1760
Tartus Ülikooli 4-9 • Tel 734 9966
www.autente.ee info@autente.ee

ÜTLES

Jaak Kurg: Terve maailma naisi ja terve maailma raha ei ole mõtet endale ihaldada.

Tartu toitlustusettevõtja ütleb, et ei maksa võistelda selle pärast, kellele kuulub rohkem firmasid. LOE LAHEMALT LK 8-9

7. jaanuar 2013 ÄRIPÄEV

toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

Tallinki juhid said 3,85 miljonit eurot aktsiaoptsiooni

RAIVO SORMUNEN
raivo.sormunen@aripaev.ee

Finantsinspektsiooni andmeil väljastati Tallinki Grupi üheteistkümnele nõukogu- ja juhatuse liikmele 21. detsembril 2012 kokku 3,85 miljonit aktsiaoptsiooni. Äripäevale teadaolevalt esitasid juhtivtöötajad sooviavalduse optsioonide saamiseks samal päeval.

8. veebruari 2011. aastal sõlmitud Tallink Grupi aktsiaoptsiooni programmi kohaselt on laevanduskontsernil õigus väljastada juhtivtöötajatele kuni selle aasta 31. augustini 15 miljonit aktsiaoptsiooni, mida võib optsiooni omanik aktsiate vastu vahetada kõige varasemalt kolme aasta jooksul.

Ehkki optsioone saab märkida tasuta, on optsioonide vahetamisel aktsiate vastu realiseerimishinnaks määratud 0,858 eurot ehk alla seda hinnataset on optsioonid sisuliselt väärtusetud.

ENIM Tallinki aktsiaoptsioone saanud seas on ka Andres Hunt (vasakul), Enn Pant (keskel) ja Peeter Roose). FOTO: RAUL MEE

Praegu, kui Tallinki aktsia liigub 0,90 euro tasemel, on detsembri lõpus grupi osalistega sõlmitud optsioonilepingud 161 700 eurot kasumis.

Plaan ei olnud uus. Tallink Grupi 2011. aasta aruande kohaselt on ligi kaks aastat tagasi kokku lepitud aktsiaoptsiooni programmis juba eelnevalt optsioonilepinguid sõlmitud.

Nimelt emiteeriti 1. juunil 2011 kokku 3,51 miljonit aktsiaoptsiooni nõukogu ja juhatuse liikmetele ning 3,8075 mil-

jonit teistele kontserni töötajatele ehk kokku 7,3175 miljonit aktsia ulatuses.

Neid optsioone on võimalik aktsiate vastu 0,858eurose kasutushinnaga vahetada alates järgmise aasta 1. juunist kuni novembri lõpuni.

13. detsembril 2012 ostis Tallink Grupis 15,73protsendise osaluse Baltic Cruises Holding, mis on ühe senise omaniku Citi Venture Capital International Growth Fund II tütarfirma, ja maksis 1,10 eurot aktsia kohta ehk 42% üle toonase börsihinna.

Mis on mis Kuidas Tallink optsioone jagas:

Opsiooniprogrammi raames on kõige enam jagatud aktsiaoptsioone järgmistele juhtivtöötajatele:

EVE PANT, KUSTAA ÄIMÄ, KALEV JÄRVELL, TOIVO NINNAS, LEMBIT KITTER, ANDRES HUNT, ENN PANT JA JANEK STALMEISTER – igaüks 740 000 optsiooni. **PEETER ROOSE, KADRI LIND** 350 000 OPT-SIOONI.

Lisaks eelpool mainitule ostis Tallink Grupi finantsdirektor optsioonilepingu sõlmimise päeval ehk 21. detsembril börsi kaudu 21 156 euro eest laevanduskontserni aktsiaid hinnaga 0,86 eurot tükk. Praeguseks on Tallink Grupi aktsia tehingu tagajärjel tõusnud 0,773 eurolt 0,90 eurole.

TRANSPORT

Tallinkil üle 9 miljoni reisiija

ASi Tallink Grupp teatel kasvas nendega reisunud inimeste arv läinud aastal 1,3%, 9,2 miljoni reisiija ja veetud sõidukite arv 5,3%, 1,1 miljoni sõidukini. Tallinki kaubaveoühikute arv kasvas samal ajal 0,2%, 283 973 ühikuni.

2012. aasta neljandas kvartalis kasvas Tallinki reisiijate arv 1% ja veetud sõidukite arv 7%. Veetud kaubaveoühikute arv kahanes 0,4%.

Suurimat kasvu näitas neljandas kvartalis Läti-Rootsi liin, sellele järgnes Eesti-Soomes liin.

AUTONDUS

Eesti elektriautode osakaalult maailmas 2.

Elektriautode osakaalu järgi kõigest registreeritud mootorsõidukitest on Eesti eelmise aasta lõpu seisuga Norra järel maailmas teisel kohal.

Kui Eestis on registreeritud üks elektriauto iga tuhande sõiduauto kohta, siis Norras on vastav näitaja neli. Eestile järgneb Holland, kus iga tuhande sõiduauto kohta on registreeritud 0,6 elektri-autot, kirjutas whatcar.ee.

ETTEVÕTLUS

Swedbanki tütarfirma müüs meediaäri

Swedbank AB tütarfirma FR&R Invest müüs 40% FCR Media Baltics SIA aktsiatest. Ostuga sai FCR Media Holding Eesti, Läti ja Leedu suurima kohaliku otsingu teenust pakkuva kontserni ainuomanikuks, teatas ettevõtte. Aktsiate müügihinda osapooled ei avalikustanud.

FCR Mediale kuuluvad Eestis kaubamärgid 1182, 1188, ee.ee, EkspressKONTAKT, Ärikataloog, Delovoi Spravotsnik, Export Directory, Travel Estonia ja Outdoor. Ka pakub FCR Media müügiteenust Delfi Otsingule.

Kontserni aastakäive on 50 miljonit € ja sel on ligi 1000 töötajat.

Helsingi messikeskus

Küllaga häid põhjuseid Soome sõiduks!

Helsingi messikeskus on Soome suurim messide ja kongresside toimumiskoht, mis on tuntud oma professionaalsete ürituste ja teeninduse rahvusvahelise taseme poolest. Helsingi on meeldivalt lähedal ja messikeskus külastajale kergesti leitav. Tere tulemast!

- 8.–11.1. Arstide päevad
- 17.–20.1. Matka turismimes
- 18.–20.1. Caravan karavana autod ja haagissuvilad
- 25.–26.1. Educa haridusalamesse õpetajatele ja õppejõududele
- 25.–27.1. Forma CozyLiving kingitused, kodusüstus, majapidamistarbed
- 31.1.–1.2. XVI Haavapäevad haavaravi praktikas
- 1.–3.2. MP Motonäitus
- 7.–8.2. Labquality kongress ja meditsiini-valdkonna laboratooriumi-alane näitus
- 8.–17.2. Paadimesse Vene Bät rahvusvaheline meremess

- 27.–28.2. easyFairs@FASTFOOD&CAFE, easyFairs@KAUPLUS, easyFairs@RESTORAN
- 8.–10.3. GoExpo sport ja aktiivne puhkus: jalgratta-, tervisespordimatka-, golfi-, kalapüügi- ja jahimess, pallimängud
- 8.–10.3. Foto & Kaamera
- 9.–10.3. Helsinki Horse Fair üritus hobusesõpradele
- 14.–15.3. Meditsiiniõdede päevad
- 20.–21.3. ChemBio Finland laboritooted, biotehnoloogia, keemiatööstus
- 20.–21.3. easyFairs@ESIMIES & HENKILÖSTÖ, easyFairs@ICTexpo

- 29.3.–1.4. American Car Show
- 11.–14.4. Kevadaed aiandusmess
- 11.–14.4. Oma kodu, Oma suvila, kodu ehitajatele, remontijatele, suvilaomanikele
- 11.–14.4. Sisusta! sisekujundusmess
- 26.–28.4. Laps koguperemess
- 26.–28.4. ModelExpo mudelehituse ja hobimesse
- 26.–28.4. Käsitöö
- 26.–28.4. OutletExpo tarbekaupade müügiüritus
- 27.–28.4. PetExpo lemmikloomad
- 18.–19.5. Helsinki Chemicals Forum rahvusvaheline keemiaalane forum

 Helsingin Messikeskus

Soome Messid, Helsingi messikeskus, Messuaukio 1, PL 21, FI-00521 Soome. Tel: +358 40 450 3250, info@finnexpo.fi, www.finnexpo.fi
Soome Messide esindaja Eestis – Profexpo OÜ: info, kutsed, messikülastuspaketid. Tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee/soomemessid

”Steven-Hristo Evestus: Tegemist on Eesti majandussüsteemi ausa ja läbipaistva toimimise vastu suunatud kuriteoga.

Riigiprokurör selgitab avastatud rahapesujuhtumi tähendust

ÄRIPÄEV 7. jaanuar 2013

toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

RAHAPESU

Üle 64 miljoni euro musta raha. Suurim avastatud juhtum

VALUUTAVAHETUSFIRMAT Ateka Resource juhtinud Anton Ger on üks neist, kes sai rahapesusüüdistuse. FOTO: JULIA-MARIA LINNA

”Ma arvan, et see on Eesti üks suuremaid majanduskuritegusid.

politsei sisekontrolli osakonna juht Raul Vahtra

KADRI JAKOBSON, KOIT BRINKMANN
katri.jakobson@aripaev.ee, koit.brinkmann@aripaev.ee

Eesti suurimas avastatud rahapesu juhtumis süüdistatakse nelja meest ja ühte finantsettevõtet selles, et nad keerukate skeemide ja välisfirmade abil pesid puhtaks ning lasid Eestis käibele üle 64 miljoni euro teadmata päritolu raha.

Tegemist on keskkriminaalpolitsei rahapesu andmebüroo mitu aastat kestnud uurimisega, mille tulemusel on süüdistuse saanud Anton Ger, Sergei Kirillov, Sergei Golubajev, Andrus Koch ja nendega seotud Tallinna Kaupmehe tänava korterisse registreeritud valuutavahetusfirma Ateka Resource.

Uurimine sai riigiprokuratuuri andmetel alguse juba 2009. aastal, kui rahapesu andmebüroo tuvastas, et ühe Venemaa äriühingu tegevus koostöös Eestis tegutseva finantseerimisasutusega viitas kahtlastele tehingutele ja rahapesualase kuriteo toimepanemisele.

Endine rahapesu andmebüroo, praegu politsei sisekontrolli osakonna juht Raul Vahtra ütles, et tegemist on keerulise ja suurima rahapesu juhtumiga, mis on kohtusse jõudnud. “Sellesse on palju ressursi pannud nii rahapesu andmebüroo, kriminaaltulu tuvastamise büroo kui ka prokuratuur. Ma arvan, et see on Eesti üks suuremaid majanduskuritegusid,” ütles Vahtra.

Variisikud said ülesande. Reedel teatas riigiprokuratuur nappis pressiteates, et süüdistuse järgi lõi 35aastane Anton varalise kasu teenimise eesmärgil viiest liikmest koosneva kuritegeliku ühenduse ning andis neile ülesande otsida ja värvata variisikud, kes avaksid äriühingutele pangas arvelduskontod ning edastaks pangast saadud dokumendid ja internetipanga juurdepääsuparoolid ühenduse liikmetele.

“Ühenduse liikmed juhendasid variisikuid fiktiivsete dokumentide, näiteks lepingute, ankeetide ja kassa väljamineku orderite koostamisel. Finantsteenuste osutamise fiktiivsete lepingute alusel laekus äriühingu kontole raha, mille tegeliku kasusaaja varjamiseks koostati ebaõigeid andmeid sisaldavaid kassa väljamineku ordineid “lepingupartneritest” äriühingute nimele, tehti tehinguid näilikult seadusliku tulude teenimise näitamiseks ning teenitud tulust maksti kuritegeliku ühenduse liikmetele näilikult seaduslikul viisil palka,” selgitas riigiprokuratuur.

“Tegemist on Eesti majandussüsteemi ausa ja läbipaistva toimimise vastu suunatud kuriteoga, tavamõistes kannatanuid selles kriminaalasjas ei ole,” ütles riigiprokurör Steven-Hristo Evestus. Ta lisas, et juhtum puudutab viit firmat, kuid kuna raha liikus mitme välismaa äriühingu kaudu, on kaudne ettevõtete ring laiem.

Kuritegelik ühendus lasi 2009. aasta maist kuni 2010. aasta aprillini Eestis käibele teadmata päritoluga, omandiõiguseta ja tegeliku kasusaajata raha kokku summas 64 232 317 eurot, 29 710 latti ja 39 985 USA dollarit. Äriühing ise teenis kuritegelikku tulud vähemalt 199 512 eurot, 116 577 USA dollarit ning 344 latti.

Koostöö Venemaaga. Vahtra sõnul tehti koostööd ka välisriikidega, näiteks Venemaaga. Küsimusele, kui alati olid Venemaa uurimisorganid Eestile abi osutama, vastas ta: “Keeruline öeldä. Me peame arvestama selle riigi suurus ja veskeid, mis selle suuruse tõttu ka aeglaselt jahvatavad. Osaliselt tingis ka see kriminaalmenetluse pikkuse – see võttis kaua aega. Samas keerulisi majanduskuritegusid uuritaksegi aastaid,” ütles Vahtra.

Ta lisas, et kohtusse jõudnud rahasumma on vaid osa sellest, mis tegelikult firmade vahel läbi käis. “Need käibed, mis selles ettevõttes olid, on mitu korda suuremad ning firmade ring laiem. Teatud osas rahapesu andmebüroo veel jätkab tööd,” ütles Vahtra.

Avalikkuse jaoks on Ateka Resource ning firma seotud inimesed tundmatud. 2007. aastal alustas Anton Geri juhitud Ateka Resource valuutava-

7

Inimest peeti mullu novembris kinni Eesti ja USA koostöös, nad astuvad sel kevadel kohtu ette süüdistatuna ulatuslikus arvutikelmuses ja rahapesus.

Ä Taust

Raha tuli pahavaraga

IT-FIRMAT ROVE DIGITAL juhtinud Vladimir Tšatšinit, Valentina Tšatšinat, Timur Gerassimenkot, Dmitri Jegorovit ja Konstantin Poltevit süüdistatakse rahapesus ja kuritegelikkus ühendusse kuulumises. Süüdistatakse ka viit samade inimestega seotud ettevõtet, neljale inimesele on esitanud süüdistuse ka USA. Kuritegelik jõuk teenis kokku ligi 21,5 mln USA dollarit ning üle 560 000 euro. Jõuk töötas välja pahavara, mis nakatas vähemalt 4 miljonit arvutit sajais riigis. Teiste seas nakatati ka USA riigiasutuste ja NASA arvutid.

Ä Tasub teada

Rahavood tulevad Venemaalt

KÕRVALOLEV SKEEM on pärit rahapesu andmebüroo aastaraamatust. Reedel kohtusse saadetud juhtum ei toimunud üks-ühele selle skeemi järgi, kuid oli sellele sarnane.

RAHAPESU KAHTLUSEGA tehingute puhul domineerivad jätkuvalt teadmata päritoluga rahavood Venemaalt.

TIHTISAABUB raha Eestisse teiste ELi riikide kaudu. Pärast erinevate tehingute tegemist kantakse raha nn mugavusriikidesse *off-shore* kontodele reaalselt arvete maksmise eest või viiakse sularahana Venemaale tagasi.

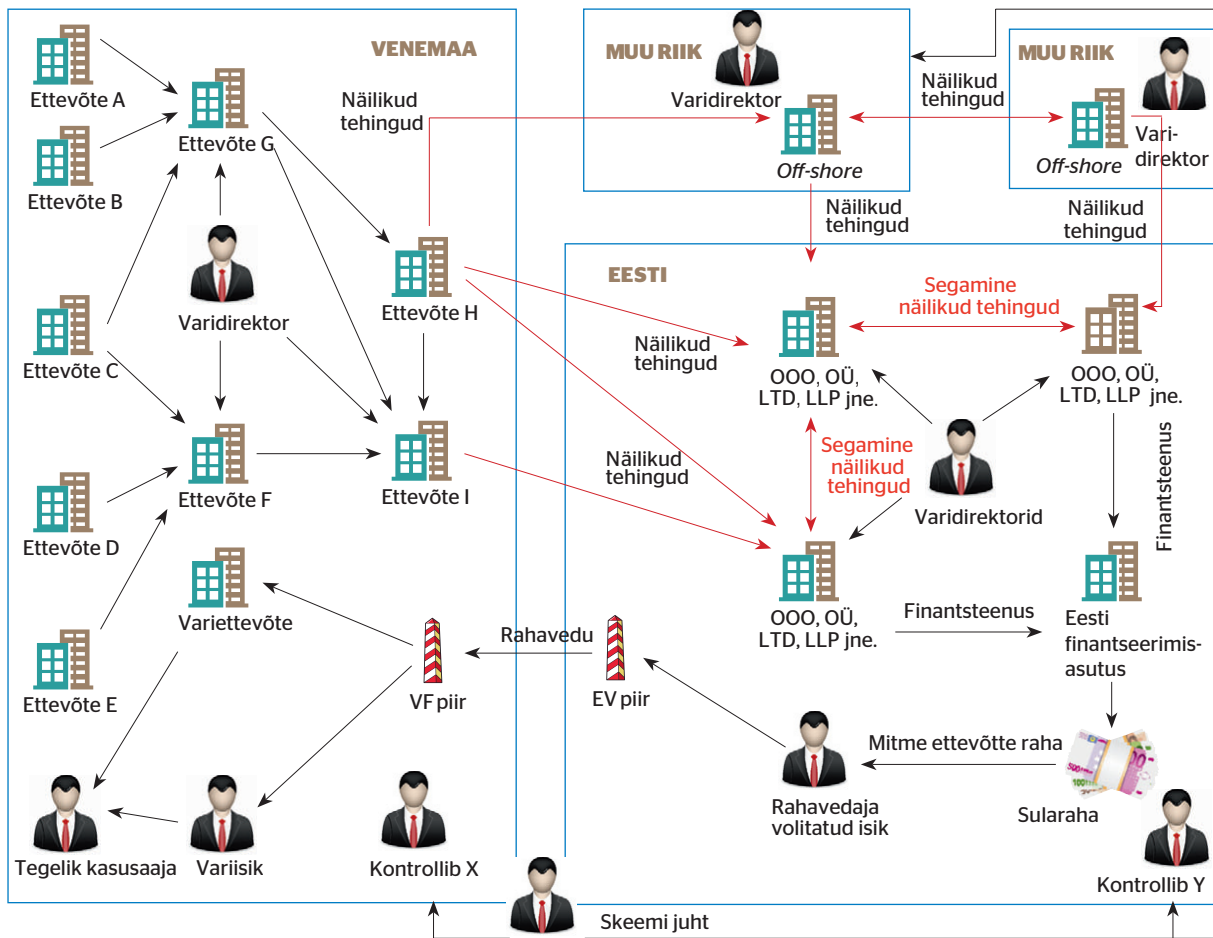
RAHAPESUSKEEM ON ÜLDISELT JÄRGMINE: pärast eelkuritegu Venemaal kasutatakse kuriteo tulemusena saadud raha liikumise keerukaks muutmiseks Vene ettevõtteid. Raha kantakse teiste ettevõtete kontodele, mida kontrollivad kurjategijad. Sageli kasutatakse mitmeid etappe, et raha liikumise jälgimine kahtluse tekkimisel õiguskaitseasutustele keerukaks muuta.

Järgmise etapina viiakse raha fiktiivsete tehingutega Venemaalt välja, kasutades kurjategijate kontrollitavaid ettevõtteid. Ka selles faasis kasutatakse sageli mitmeid tehinguid, "segades" kuritegelikkust ja seaduslikult saadud raha. Lõpuks kantakse raha Eestis tegutsevate ettevõtete kontodele, kust see kas sularahaauto- maadist või finantsteenuse pakkuja kaudu välja võetakse ja Venemaale tagasi viiakse.

ALLIKAS: RAHAPESU ANDMEBÜROO AASTARAAMAT 2011

Ä Skeem

Rahapesuskeemid järjest keerulisemad

Kasutati Eesti kontosid

2011. aasta detsembris esitas riigiprokuratuur Tallinna halduskohtule taotluse loa saamiseks kanda riigi tuludesse Tavidile kuuluval Norde Bank Finlandi kontol oleva rahasumma üle 3 miljoni USA dollari, kuid kohus jättis taotluse rahuldamata.

Riigiprokuratuur põhjendas taotlust kriminaalmenetlusega, millega rahapesu andmebüroo tuvastas Venemaa firma OOO Selkhoxinvest tegevuses viite rahapesualasele kuriteole. 2009. aasta jaanuaris avati Selkhoxinvestile Äripangas konto ning konto avamisel oli äriühingu soovitaja Ateka Resource.

Näiteks 2009. aasta juunis laekus Selkhoxinvesti kontole firma T-Line Group Limited kon-

tolt Danske Bankis üle 22,5 miljoni USA dollari ja üle 2 mln euro. Rahasummad on omakorda pärit Property Impex Leedus asuvalt kontolt.

Selkhoxinvest ja Ateka Resource selgitasid, et laenulepingu alusel esitas Selkhoxinvest firmale T-Line Group arved, kuid ekspertiisi tegi kindlaks, et arved on võltsitud ja sellel olevat allkirja ei ole kirjutanud Selkhoxinvesti seaduslik esindaja Yuriy Yuditskiy.

1. juulil 2009 kanti Selkhoxinvest kontolt taas üle 3 miljoni (raha tuli T-Line Groupilt) USA dollari Ateka Resource kontole ning sealt kohe edasi Tavidil arvelduskontole. Rahapesu andmebüroo piiras Tavidile kuuluva konto kasutamist 30 päevaks.

Tavidil pöördumisel lubati kanda raha põhikontolt arvelduskontole, kuna põhikonto arestimine halvanuks oluliselt Tavidil igapäevast majandustegevust. Et Selkhoxinvest ei esitanud 30 päeva jooksul dokumente, mis kinnitaksid vara legaalselt päritolu, kehtestas rahapesu andmebüroo Tavidil konto kasutamise piiranguks 60 päeva ning pikendas seda aasta lõpuni kuni rahasumma konfiskeerimise tagamiseks arestiks.

Riigiprokuratuur leidis, et Tavidil kontole kantud raha päritolu seaduslikku omanikku pole tuvastatud, vara on illegaalne ning Selkhoxinvesti kontol toimunud tehingud on algukest peale olnud Ateka Resource inimeste kontrolli all.

oma tegevuse lõpetanud. Kochi telefon oli reedel välja lülitatud.

Kinnistusraamatu andmetel on prokuratuur seadnud mitmele süüdistatavale kinnistule kasutamise keelumärke.

Tänavu augustis süüdistas Anton Ger Eesti Ekspressis ilmunud artiklis vandeadvokaat Viktor Särgravat üle 800 000 euro väljapressimises ning kahtlustas politseid info lekitamises.

Eesti Ekspress kirjutas 2010. aastal, kuidas rahapesu andmebüroo uurib hämaraid tehinguid, kus üks ja sama seltskond kandis Eestisse dollareid ja eurosid 300 miljoni krooni väärtuses. Riigiprokurör Steven-Hristo Evestuse sõnul saabus raha Venemaalt ülekandega Eestisse, võeti siin sularahas välja ning rändas tõenäoliselt üle piiri tagasi.

Suured summad kanti esmalt üle Ateka Resource kontole, sealt edasi Tavidisse, kust Ateka Resource seotud inimesed need sularahas välja võtsid. Raul Vahtra ütles, et Tavidil tahtlikku tegevust ei tuvastatud.

hetusega. 2009. aastal küündis firma müügitulu 1,5 miljoni euron. Lisaks Gerile on praegu Ateka Resource juhatuses ja aktsionäride hulgas Olga Burlakova, kes kriminaalasja kommenteerida ei soovinud. Küll lubas ta uurida ettevõtte juristilt, kas mingi kommentaar antakse.

Seotud mitme firmaga. Valuutavahetusega tegeleb ka Gerile kuuluv OÜ Instance. Veel on Ger koos Burlakovaga osanik kaubavedudega tegelevas OÜs Ateka Service. Ger oli 2011. aasta lõpuni ka üks Antoro Oil OÜ osanikest. Mootorikütuste hulgitüüki põhitegevusalana näidanud firmal pole kunagi olnud kütusemüügiks vajalikku registreeringut majandustegevuse registris. Ka pole 2010. aastal asutatud ettevõtte esitanud majandusaasta aruandeid.

Andrus Koch korraldas veel paari aasta eest Wild Travel OÜ kaudu seiklusreise Eesti väikesaartele. Teda seob Geriga MTÜ K-Toimetuse, mille juhatuse liikmed nad olid eelmise aasta suveni. Praeguseks on kõik Kochi osalusega ettevõtted

Harju Maakohtu esimees kuulutab välja avaliku konkursi

KOHTUJURISTI AMETIKOHTADELE

kohtute seaduse § 125¹ lõike 5 alusel.

Kui oled huvitatud karjäärist kohtusüsteemis ja soovid teha vastutusrikast tööd ning osaleda kohtuasjade menetlemiseks ettevalmistamisel ja menetlemisel kohtumenetluse seaduses ettenähtud ulatuses ning kui vastad kohtute seaduse paragrahvi 47 lõike 1 punktides 1-3 esitatud nõuetele, on kohtujuristi ametikoht just Sinu jaoks!

Pakume Sulle arendavat tööd, konkurentsivõimelist töötasu (pärast katseaega 1690 eurot) ja kaaslaseks meeldivat kollektiivi.

Kui oled otsustanud, ootame Sinult:

- 1) avaldust Harju Maakohtu esimehe nimele;
- 2) kohtujuristik kandidaatori isikuandmete ankeeti (saadaval Harju Maakohtu veebilehel www.kohus.ee/2348);
- 3) Eesti kodakondsust tõendava dokumendi koopiat, haridust tõendava dokumendi ja akadeemilise õiendi (hinnetelehe) koopiat;
- 4) motivatsioonikirja (kuni pool lehekülge), mis sisaldab spetsialiseerumise eelistust kas tsiviil- või süüteasjadele.

Dokumendid esita märgusõna "Kohtujuristi konkurss" all Harju Maakohtu aadressil Liivalaia 24, 15034 Tallinn või elektrooniliselt aadressil harjumk.info@kohus.ee. Dokumentide esitamise viimane päev on 21. jaanuar 2013.

Täiendava informatsiooni saamiseks võid helistada telefonil 620 0076 või 620 0169.

ELEKTRI HIND

Konkurentsiamet uurib võimalikku seaduse rikkumist. Eesti Energial kahtlustus

KATARIINA KRJUTSKOVA
katarina.krjutskova@aripaev.ee

Konkurentsiamet selgitab, kas Eesti Energia rikub seadust, kui müüb põhjanaabritest kuni 15% kallimalt elektrienergiat.

“Juhul, kui EE on rikkunud konkurentsiseadust, saab konkurentsiamet teha ettekirjutuse. Samuti on sellisel juhul võimalik teha väärteomenetluses trahvi,” sõnas konkurentsiameti peadirektor Märt Ots ja lisas: “Käesoleval hetkel konkurentsiamet siiski veel üksnes analüüsib Eesti Energia tegevust ning vara on väita, kas on toimunud seaduserikkumine või mitte.”

Kui EE on rikkunud seadust, on võimalik teha väärteomenetluses trahvi.

konkurentsiameti peadirektor Märt Ots

amet siiski veel üksnes analüüsib Eesti Energia tegevust ning vara on väita, kas on toimunud seaduserikkumine või mitte.”

Amet tunneb huvi. Detsembri alguses saatis konkurentsiamet Eesti Energiale järelepärimise, milles paluti selgitada, mida kavatseb monopolne energiafirma ette võtta, et hoiduda turguvalitseva seisundi võimalikust ärakasutamisest. Selgitustele peaks tulema vastus käesoleval nädalal.

Eesti Energia strateegiajuht Jaanus Arukaevu nentis, et vabal elektriturul ei ole elektri hind enam konkurentsiameti kontrolli all, ent amet peab siiski turu toimimist jälgima. “Kui uues olukorras tekitab miski neis küsimusi, siis on turul te-

gutsevate ettevõtete ülesanne neile olukorda selgitada. Selles, et üks amet ettevõttele ühes või teises küsimuses arupärimise teeb, ei ole ju mitte midagi erakorralist. Seega mõistagi vastame konkurentsiameti küsimustele,” sõnas Arukaev.

Riikidevahelised ühendused pole piisavad. Eesti Energia sõnul ei jõua elekter Eestisse, sest puuduvad piisavad riikidevahelised elektrihendused. Soome vahel on kaabel Estlink1, ent Estlink2 peaks valmib tuleval aastal. Ühtlasi vastutas Eesti Energia 2010. aastani ühenduskaablite rajamise eest. Arukaev sõnas, et Eestisse on juba täna võimalik importida rohkem elektrit kui siin tarbitakse. “Eesti Energia konkurentsieelis on elektri-

ELi energia- ja kliimapoliitika soovimatu tulemus

Maailmale teed näitama pidanud Euroopa Liidu kliima- ja energiapoliitika on vähemalt lühiajaliselt andnud hoopis äraspidise ja soovimatu tulemuse, kirjutab ajakiri The Economist oma värskes numbris.

Kasvab kõige enam saastava kütuseliigi – söe – kasutamine elektrienergia tootmiseks, paisub heitmete hulk, Euroopa elektritootjate usaldusväärsus on löögi all ning poliitika osas valitavas ebakindluses tehakse investeeringud pigem väljapoole Euroopat.

Euroopas on ootamatult koitnud kuldajastu söele – mõnedes riikides toodetud elektrienergia kogus on aasta baasil kasvamas 50% tempos, mis muudab ELi suured keskkonna- ja kliimaambitsioonid naeruväärseks, kirjutab ajakiri artiklis “Euroopa rämpne saladus”.

Miks asjad nii on läinud, selleks on mitu põhjust. Näiteks

LINNUPARV korstnaist õhku paiskuvass tossus. saksamaa, Aachen.
FOTO: BLOOMBERG

sõe hind, mis on USAs tänu odava kildagaasi “revolutsioonile” järsult alanenud. Nii leidsid USA sõetootjad tänulikud ostjad Euroopast, kus gaasi hind on korraldades kõrgem. Selle põhjuseks on omakorda nii Gazpromiga kõrgelt hinnatasemelt sõlmitud pikaajalised lepingud, puudulik infrastruktuur veeldatud maa-

gaasi jaoks kui ka aastaid USAst maha jäänud kildagaasi revolutsioon, mis Euroopas ei pruugi üldse reaalsuseks saadagi.

Lisaks on Saksamaal ambitsioonikad plaanid loobuda tuumaenergiast, panustades rohkem taastuvenergeetikale. Nii on päikese- ja tuuleenergiade tehitud ülekandevõrkudes eelised,

mis on andnud hoobi fossiilsetest kütustest elektrit tootvatele firmadele. Need on nüüd suurendamas söe kasutamist, kuna elektrienergia tootmine söest on Euroopa elektritootjatele gaasiga võrreldes odavam. Saksamaal ehitavad uusi söekütul jaamu nii Saksamaa energiahiid RWE ja E.ON kui ka 100% Rootsi riigile kuuluv Vattenfall. Viimasel valmis uusim söekütul jaam Saksamaal mullu oktoobris.

Sõe tulevik igas mõttes tume. Sõe kasutamist suurendavad lühiajaliselt ka terendavad muudatused ELi poliitikas, mis nõuab kas söekütul jaamade sulgemist või nende varustamist kallide heitmeid piirava tehnoloogiaga. Samal ajal kannustavad üleminekuajaks ette nähtud reeglid praegu ajutiselt ja äraspidiselt just söe tarbimise suurendamist.

Sõe tarbimise kasv on ilmselt ajutine – kui 2008. aastal oli Eu-

roopas plaanis ehitada 112 uut söekütul elektrijaama, siis on pooled neist plaanidest tänaseks juba kõrvale heidetud ja mitmete osas valitseb vaikus. Kuid hulk jaamu on ikkagi ka planeerimisel ning kui juurde arvata ka uued loataotlused, saab kokku võimsusi võrreldaval tasemel 58 tuumareaktoriga, mis toodavad valdava enamuse Prantsusmaal tarbitavast elektrist. Näiteks Saksamaal ei tenda praegu söekasutuse vähenemist – uued jaamad ehitatakse vastavalt karmistunud keskkonnanõuetele.

See söekasutuse suurendamine muudab nonsensiks ELi keskkonnapoliitika, mis pidi vähendada fossiilsete kütuste kasutamist ja olema eeskujuks muule maailmale, kirjutab The Economist. Selle asemel fossiilsete kütuste kasutamise osakaal praegu hoopis kasvab, suurendades ka kliima soojenemist põhjustavaid heitmeid.

Kõike seda oleks pidanud ära hoidma ELi heitmekvootidega kauplemise süsteem ETS. Kuna aga süsteemi käivitamisel jagati väga palju kvote tasuta, pole CO₂ tonni hinnast mingit survevahendit saanud. See on ülepakkumise tõttu madal püsinud – läinud aastal vahemikus 6–8 eurot. Euroopa Komisjoni katsed ülepakkumist vähendada on pörkunud liikmesriikide vastuseisule.

ELil muud mured. ELil on praegu muidki pakilisemaid muresid ning nii jäävad rasked otsused energeetika valdkonnas ilmselt edaspidiseks. Seda enam, et 2014. aastal tuleb ametisse nii uus Euroopa Komisjoni kui ka uus Euroopa Parlamendi koosseis. Nii jäävad poliitilised otsused veel aastateks viibima, mis tähendab firmadele jätkuvat ebakindlust.

ARIPAEV.EE

KONKURENTSIAMETI peadirektor Märt Ots kinnitas, et konkurentsideaduse rikkumise korral ootab Eesti Energiat trahv. FOTO: ANDRAS KRALLA

”Eesti Energia konkurentsieelis on elektrijaam, mis suudab toota turul konkurentsivõimelise hinnaga elektrit, mitte aga Estlink2 puudumine.

Eesti Energia strateegiajuht Jaanus Arukaev

36

EUROT oli juulis elektri börsihind Eestis, Soomes aga samal ajal vaid ligi 14 eurot.

Ä Taust Kõikumised kahe naabri elektrihindades üllatavalt suured

Elektri börsihind Eestis ja Soomes 2012. aastal

	Soome	Eesti	erinevus, %
jaanuar	38,82	39,77	2
veebruar	52,81	48,47	-8
märts	36,51	39,21	7
aprill	36,48	36,69	1
mai	33,34	36,15	8
juuni	27,38	30,8	12
JUULI	13,67	35,85	162
august	38,18	40,32	6
september	41,03	42,15	3
oktoober	38,57	40,19	4
november	36,95	37,49	1
detsember	46,79	43,56	-7

ALLIKAS: NORDPOOLSPOT

jaam, mis suudab toota turul konkurentsivõimelise hinnaga elektrit, mitte aga Estlink2 puudumine,” rõhutas Arukaev.

Arukaev lisas, et ajalooliselt on Soome börsihind olnud Eesti omast keskmiselt hoopis kõrgem, seega sama trendi jätkumisel Estlink2 valmimisel Eesti piirkonna keskmine börsihind kujuneb tõenäoliselt kõrgemaks kui sinne hind ilma Estlink2ta.

Ka konkurentsiameti juht Ots tõdes, et vaba turg on toiminud vaid kolm päeva (reedese seisuga – toim), seega on veel vara teha järeldusi, miliseks elektri börsihind aasta jooksul kujuneb.

Praegu tekkinud olukorda arvestades tekib küsimus, kas poleks pidanud vabale turule üle

minema aasta või paar hiljem. Ots sõnas, et kui turu avanemine lükkunuks edasi, oleks tulnud jätkata elektri tootmise hinnaregulatsiooni. Sealhulgas oleks hinna sisse pidanud lülitama ka Eesti Energia elektrijaamades teostatavad investeringud uue ploki ehituseks ja kallineva põlevkivi hinna. “Seega oleks järgneva paari aasta jooksul olnud tugev hinnasurve ka reguleeritud hinnale ning see ei oleks jäänud eelmise aasta tasemele,” hindas Ots.

Arukaev rõhutas, et turu avamine oli kohustus, mille riik võttis Euroopa Liiduga ühinedes. Et Eesti sai turu avada alles 2013. aastal tulenes Eestile antud ajapikendusest – teistes Euroopa riikides avati turg 2007. aastal, lisas Arukaev.

Terminal võtab hoogu

Möödunud aastal 15% konteinerimüüki kasvanud Transiidikeskus keskendub sel aastal 24/7 müügitegevusele, et kaubavooge kasvatada.

“2012. aasta kogutulemus on Transiidikeskuse jaoks kõigi aegade parim. Seda vaatamata tugevale konkurentsile. Samas teeb aasta lõpus kahanenud kasvutempo veidi murelikuks – see viitab võimalusele, et Venemaal nõudlus importkauba järele väheneb ja majanduskasv peatub,” teatas Transiidikeskuse juhatuse esimees Erik Laidvee.

Transiidikeskuse AS Muuga konteinerterminal käitles käesoleva aasta detsembris 17 393 TEUd. Mullu käideldi kokku 15% enam kui aasta varem.

“Meie 2013. aasta eesmärgid on lihtsad – 24/7 müük, mis on suunatud kaubaboogude kasvatamisele. Peame suutma jätkuvalt kasvatada oma turuosa,” ütles Laidvee.

ARIPAEV.EE

TEEDEEHITUS

Luige ristmik on avatud

Luige eritasandilisel ristmikul avati reedel liiklusele kogu objekt. Liiklus Tallinna–Rapla–Türi maanteel suundub nüüdsest üle viadukti. Tallinna ringtee ja Tallinna–Rapla–Türi maantee ristumistelt on kaotatud fooristmikud ning asendatud need kahe ringristmikuga. Kiiruspiirang viaduktil on 60 km/h. “Vaatomata lõppenud teedeehitushooaja keerukatele ilmaoludele õnnestus ehitajal töödega jõuda niikaugele, et praeguse seisuga on võimalik avada liiklus kogu uues sõlmes vastavalt lõpliku le projektlahendusele,” lausub Nordecon ASI teedeehitusdirektor Jaanus Taro.

AMET

Andrus Aljas vahetab välja Cardo Remmeli

Taastusravikeskus Estonia otsis senise juhi Cardo Remmeli asemele uut juhatuse liiget. Konkursil osalenud 70 kandidaadist valiti välja Viisnurga ja Estonian Airi taustaga Andrus Aljas. Pärnu linnale kuuluva Estonia taastusravikeskuse nõukogu jaoks said konkursil määravaks Aljase kui kogemustega juhi terviklik ärianalüüs, Estonia jaoks oluliste turgude hea tundmine ning finantskompetents tuleviku investeeringute tegemiseks.

ELUKALLIDUS

Euroala inflatsioon arvatust kõrgem

Euroala inflatsioon ületas detsembris analüütikute prognoose. Eurostati reedel avaldatud esialgsel hinnanal kerkisid tarbijahinnad euroalal detsembris nii nagu ka novembris aasta baasil keskmiselt 2,2% võrra. Agentuuri Bloomberg küsitletud 34 analüütikut oli prognoosinud inflatsioonitempo aeglustumist 2,1 protsendile. Detsembris kärpis Euroopa Keskpank oma alanud aasta inflatsiooniprognooosi keskmiselt 1,6 protsendile varasemalt 1,9 protsendilt. Euroopa Keskpanka prognoosi järgi kahanes euroala SKP mullu 0,5% ja kahaneb alanud aastal 0,3%.

Anda üürile TÖÖSTUS-, LAO- JA KONTORIPINNAD aadressil Puiestee 13b, Tartu.

**Kogupind 6336 m²
(4 korrust).
Võimalik üürida
ka korruse või
poole kaupa.**

Tarkon Kinnisvara OÜ, Raivo Kiivit, tel 516 2157, raivo.kiivit@gmail.com

Tööstustoodangu kasvu veab elektroonikatööstus

Tööstusettevõtted tootsid eelmise aasta novembris 7% rohkem toodangut kui aasta varem novembris. Enim mõjutas toodangu mahu suurenmist kasv elektroonikaseadmete tootmises.

Septembri märkimisväärne kasv töötlevas tööstuses asendus oktoobris väikse langusega, kuid pöördus novembris uuesti kasvaks, vahendas statistikaamet.

Novembris toodeti töötlevas tööstuses 8% rohkem toodangut kui 2011. aasta samal kuul. Toodangu suurenemise põhjustas eelkõige 2011. aasta madal võrdlusbaas elektroonikaseadmete tootmise harus. Alates 2012. aasta septembrist on tootmise maht selles harus taastunud, hõlmates novembris ligi neljandiku kogu töötleva tööstuse toodangust.

Ä Statistika November oli korralik kasvukuu

Tööstustoodangu ja energia tootmise muutus võrreldes aastataguse ajaga, %

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

ARIPAEV.EE

Suurema osatähtsusega tööstusharudest suurenes toodang novembris võrreldes 2011. aasta sama kuuga veel vaid puittoodete tootmises.

Välisurule müüdi 2012. aasta novembris 72% kogu töötleva tööstuse toodangu müük ekspordiks suurenes septembris 13%, oktoobris 14% ning novembris 18%. Ka ekspordi suurenemise peamine põhjus oli elektroonikatoote müügi kiire kasv.

Sesoonselt korrigeeritud andmetel toodeti 2012. aasta novembris tööstuses kokku 5% rohkem toodangut kui oktoobris.

2011. aasta novembriga võrreldes toodeti elektrit 8% vähem ja soojust 11% rohkem.

RAUCCELL PLAATSOOJUSVAHETID

- Läbinisti happekindel teras AISI 316L
- Valmistatud keevitamise teel
- Võimas, väike ja vastupidav
- Keskkonnasõbralik

KAUL PROJEKT OÜ
Tel +372 512 642
info@soojusvaheti.ee

SOOJENDAMINE, JAHUTAMINE

- Vesi • Õli • Vedelikud • Aur • Õhk • Gaas
- Kemikaalid • Lahustid • Aerosoolid

WWW.SOOJUSVAHETI.EE

TOITLUSTUS

Tartu koka restoraniäri laieneb. Linna suurim kett

Ä VÄINU ROZENTAL
vainu.rozentai@aripaev.ee

Tartu edukas kokk Joel Ostrat on Tartus üles ehitanud toitlustuskohtade keti, mis saatuse ironiana kasutab kaubamärgina põhjaläinud ja maksuvõlglastest firma OÜ Maitseelamused nime.

Kui seni tegutses Maitseelamuste grupis neli edukat söögikohta – kohvikud Cafe Truffe ja CookBook, kohvik-restoran Werner ning liharestoran Meat Market –, siis täna avab Joel Ostrat Sepa ärikeskuses oma toitlustuskohtade keti viienda lüli ja jaanuari lõpus lisandub ketti veel üks lüli, restoran Volga.

Ostrati sõnul on tegu juhuste kokkusattumusega, et halva kuulsusega firma nimi on eduka toitlustusäri brändiks kujunenud. “Eesti on nii väike ja ma arvan, et kõik saavad aru, et põhjaläinud firma Maitseelamused pole seotud minu Maitseelamuste grupiga,” ütles Ostrat. “Ma ei taha uut nime võtta, sest see nimi on end juba turule sisse sõnunud. Sõna “maitseelamused” on ilus ja sobib koon-dama söögikohti. Pealegi olen ma sõna “maitseelamused” kui kaubamärgi 2010. aastal enda nimele registreerinud.”

Hilisemas maksuvõlglastes osanik vaid kolm kuud. OÜ Maitseelamused loodi 2008. aasta algul. Firma reaalset tegevust ei alustanudki ja on alates 2009. aastast likvideerimisel. OÜ Maitseelamused kuulub Andres ja Margus Maserile ning ettevõtte maksuvõlg on ligi 14 700 eurot, millele lisandub 12 395 eurot intresse.

“Ma olin ettevõtte algusajal kolm kuud osanikeringis, ent seejärel müüsin oma osaluse maha ja rohkem ei ole selle firmaga absoluutselt seotud olnud,” kinnitas Ostrat.

Sepa ärikeskuses avatavas Rahvarestos on umbes sada istekohta. “Sepa keskuse omaniku palvel sai see söögikoht tehtud,” põhjendas Joel Ostrat, miks ta oma toitlustusketi viienda lüli avas Tartu äärelinnas. “Meil on olemas oskusteave ja me saame lihtsamalt kombineerida ning oma olemasolevat personali kasutada.”

ÄSi Sepa Ärikeskus juhi ja ainuomaniku Rein Pandi sõnul oli neil soov endine operaator välja vahetada. “Kuna Joel Ostrat oli nii-öelda kuuldekau-gusel, siis me võtsime temaga ühendust ja pakkusime toitlustuskoha pidamist talle,” seletas Pant. “Ehkki meie ärieksus asub äärelinnas, pole meil külastatavusega probleeme.”

Järgmine restoran Kilgile kuuluvad hoones. Jaanuari lõpus peaks Maitseelamuste grupi lülituma veel üks söögikoht – legendaarne restoran Volga,

Ä Kommentaar Võidujooksus pole mõtet osaleda

JAAK KURG,
Tartus asuva Olle Tare ja Hansatalli omanik

Kvantiteet ja kvaliteet on kaks erinevat asja. Tähtis ei ole see, et toitlustuskohti oleks rohkem, vaid tähtis on see, et sa suudad kohti elus hoida ja et rahvas neis kohtades käiks. Mina pigem hoian need kohad tugevad, mis mul on, ja arendan nende sisu ning tugevdan meeskonda. Ma ei osale enam võidujooksus, et pean kõige rohkem toitlustuskohti saama. Terve maailma naisi ja terve maailma raha ei ole mõtet endale ihaldada. Südamerahu maksab rohkem.

Praegu on minu silmis targemad need, kes ei tegele enam võidurelvastumisega. Aga eks igaüks otsib oma nišši. Noored ikka proovivad, sest neil on meri põlvini. Mõnel õnnestub ja mõnel ei õnnestu.

”

Noored ikka proovivad, sest neil on meri põlvini. Mõnel õnnestub ja mõnel ei õnnestu.

Tartu toitlustusettevõtja Jaak Kurg

mille hoone omanik on Rein Kilk. Kolm viimast aastat juhtis restoran Volgat ja kõrval asuvat Athena kultuurikeskust Olga Aasav. Ta loobus, kuna Volga ja Athena maja omanik otsustas restorani ja kultuurikeskuse anda eri operaatori kätte. Joel Ostrati kinnitusel avab ta selle kuu lõpus Volgas tas-kukohase linnuliharestorani.

Joel Ostratile kuulub ilmselgelt Tartus kõige enam toitlustuskohti. Kõikide tema osalusega söögikohtade haldamiseks on loodud eraldi firma. Et senistel söögikohtadel on väga hästi läinud, tõendab tõsiasi, et Ostrat ja kaasosanikud on aastatel 2006–2011 kolmest firmast määranud omale kokku 107 850 eurot dividendideks.

Šveitsi vanim pank suletakse pettuse tõttu

Šveitsi vanim pank Wegelin lõpetab peagi oma tegevuse, kuna New Yorgi kohus otsustas, et pank aitas ameeriklastel maksudest kõrvale hiilida, kirjutas BBC.

1741. aastal asutatud Wegelin tunnistas, et peitis USA mak-suameti eest kümne aasta jook-

sul saja ameeriklase varandust. Kokku võib nende varanduse suuruseks hinnata ligi 1,2 miljardit dollarit.

“Kui antud asi on lõpetatud, lakkab Wegelin pangana tegu-semast,” teatas pank.

Wegelin nõustus USA ame-tivõimudele maksuma 57,8 mil-

joni dollari suurust kahjutasu. Lisaks Wegelinile, on ameeriklaste maksude varjamise eest USA ametivõimude uurimise all veel mitu teistki Šveitsi pan-ka, nende hulgas näiteks Julius Baer ja Credit Suisse.

Manhattani vandeadvokaat Preet Bharara ütles, et Wegeli-

ni süüdimõistev otsus on pöördepunkt valitsuse püüdlustele võtta maksupettustes vastutu-sele panku ning nendega seotud eraisikuid.

Wegelin alustas oma tege-vust 35 aastat enne USA iseseis-vusdeklaratsiooni.

ARIPAEV.EE

Poola laenab LOTile

Poola valitsus teatas, et annab lennufirmale LOT 98 miljonit eurot laenu, et see saaks tegevust jätkata, ent hoiatas, et lõputult ei saa firma riigiabile loota, vahendas Reuters.

“Hüljata tuleb mõte, et LOT tuleb päästa üksnes seetõttu, et firma nimi on LOT või et ameti-

ühingud on nii tugevad,” ütles Poola peaminister Donald Tusk.

1929. aastal asutatud LOT on üks maailma vanimaid lennu-firmasid. Odavlennufirmade tu-rule tulekust tihenenu konkuren-ts ja kõrged kütusekulud on LOTi kahjumisse viinud.

ARIPAEV.EE

LEGENDAARSES Tartu kesklinna restoranis Volga avab Joel Ostrat jaanuari lõpus linnuliharestorani. FOTO: MARGUS ANSU POSTIMEES/SCANPIX

Ä Taust
Ostrat on osanik
kuues Tartu firmas

OÜ SEASON CAFFEE
Asutatud 10.03.2005.
Avas 2005. aasta juulis Raekoja platsil asuva kohviku Cafe Truffe.
Osanikud: Joel Ostrat (65%), Alena Oja (25%), Jorma Riivald (10%).
Töötajaid 20.

OÜ MATTIAS CAFE
Asutatud 22.12.2005.
Avas 2005. aasta detsembris Ülikooli tänaval asuva kohvikirestorani Werner.
Osanikud: Joel Ostrat (33,3%), Siim Liivamägi (33,3%), Eve Sis-
sas, Rivo Sis-
sas (ühisomand, 33,3%).
Töötajaid 40.

OÜ KOKARAAMAT
Asutatud 17.04.2008.
Avas 2008. aasta augustis Tas-
ku keskuses Rahva Raamatu
poes kohviku Cookbook.
Osanikud: Joel Ostrat (50%), Nii-
na Hermann (50%).
Töötajaid 10.

OÜ MEAT MARKET
Asutatud 30.09.2011.
Avas 2012. aasta detsembris
Küütri tänaval asuva liharestora-
ni Meat Market.
Osanikud: Joel Ostrat (60%),
Alena Oja (40%).
Töötajaid 15.

OÜ SÖÖGIPIDU
Asutatud 06.11.2012.
Taasavab 2013. aasta jaanuari
lõpus Küütri tänaval asuva res-
torani Volga.
Osanikud: Joel Ostrat (30%),
Siim Liivamägi (30%), Rivo Sis-
sas (30%), Martek Vaht (10%).

OÜ RAHVARESTO
Asutatud 07.11.2012.
Avab 7. jaanuaril Turu tänaval
Sepa ärikeskuses Rahvaresto.
Osanikud: Joel Ostrat (50%),
Alena Oja (50%).
Töötajaid 9.

ALLIKAS: ÄRIREGISTER, ÄRIPÄEV

Ä Tulemused
Senised söögikohad
on olnud edukad

2011. aasta tulemused, eurodes			
	käive	kasum	
Season Caffee	475 905	10 080	
Mattias Cafe	939 416	29 829	
Kokaraamat	181 241	12 980	

ALLIKAS: ÄRIREGISTER

ARIPAEV.EE

AUTO Müügi- ja Teenindusettevõtete Liidu juht Arno Sillat ennu-
tas äsjaalanud aastaks autode müügi-
mahu 6–9% tõusu.

FOTO: MEELI KÜTTIM

Liit: automüügi kasv Eestis jätkub. Enim keskklassi autosid

Möödunud aastal suurenes Eestis uute autode müük 12,5% võrra, ulatudes 17 267 autoni. Auto Müügi- ja Teenindusettevõtete Liidu juhi Arno Sillati hinnangul on veel kasvuruumi.
Uusi tarbeautosid tegid müü-
jad kaubaks 2981 ehk 6,9% võrra
enam kui aasta varem.

“Meie praeguse majandus-
taseme juures on AMTELi hin-
nangul maksimaalne arukas
uute autode müügi-
maht aastast 20 000. Väikest kasvuruumi see-
ga jagub, mida loodetavasti aastal 2013 ka realiseeritakse,” kom-
menteeris tulemusi Sillat.

“Ootame uuel aastal kerget
tõusu ka autoturul – seitse ku-
ni üheksa protsenti eelmise aastaga võrreldes, tarbesõidukite
juures võib-olla ka mõnevõrra
enam,” lootis ta.

Peugeot’ esindaja, Auto Forte
juht, Raido Toonekurg prognoo-
sis tänavuse aasta müügi-
kasvuks küm-
nendiku.

Mullune tulemus jääb 2004.–
2005. aasta tasemele.

Rekordiliselt müüdi uusi
autosid Eestis 2007. aastal, mil
osteti 30 902 uut sõidukit.

Kuigi autode ostmist iseloo-
mustab tõusev trend, on siinne
autopark jätkuvalt vana. Autore-
gistris arvel olevatest sõiduauto-
dest 383 000 ehk 63 protsenti on
üle kümne aasta vanad.

Ä Tasub teada
Trendid Eesti
autoturul

**EESTI AUTOOSTJAD ON ARENE-
NUD.** Läinud aastal tegid nad
peamiselt asjalikke valikuid
– 32% kõigist müüdud uutest
autodest olid väiksest kes-
klassist.

**AUTO SUURUS JA MOOTORI
VÕIMSUS** on vähem olulised,
pigem jälgivad ja võrdlevad
ostjad autode ostutingimuste
kõrval kütusekulu ja muid
näitajaid.

Rohkem on hakatud sõitma
**ÖKONOMSEMATE JA PRAK-
TILISEMATE** autodega.

Eristumine liigub üha rohkem
vanade kultuurimaade
eeskujul **HOBIAUTOODE VALD-
KONDA** – nautimiseks hangitakse
vana väärikas sõidu-
vahend (tihti nostalgiline NSVLi
toodang) või siis kiireks sõi-
duks suletud trassidel ehe
VÕIDUSÕIDUMASIN.

EESTI SÕIDUAUTOPARK kas-
vas 28 000 auto võrra ehk
viis protsenti, ületades
600 000 piiri.

49 500 SÕIDUAUTOT toodi läi-
nud aastal Eestisse sisse, see-
ga umbes 21 500 autot käi-
deldi või viidi riigist välja.

ALLIKAS: AMTEL

ARIPAEV.EE

Julianus võitleb petuskeemidega

Inkassoettevõtte Julianus peab tänavuse aasta märksõnaks võitlust ettevõtete “matmise” vastu ning petuskeemide ennetamist.

Julianus Inkasso teatas, et tõi Eestis klientidele eelmisel aastal tagasi 7 miljonit eurot, mis on 15% võrra rohkem kui 2011. aas-

tal. “2012 oli Julianuse ajaloo pa-
rim aasta,” sõnas Julianus Grupi
juhatuse esimees Ülar Maapalu.

Kui 2009. aastal oli problee-
miks töökaotus ja makseraskus-
ed, siis nüüd märkame enam
petuskeeme ja ettevõtjate igno-
rantsuse kasvu, rääkis ta.

“2011. aastal sai lahendatud

Soome kolinud eestlaste Eestisse
mahajäetud võlaküsimusi. 2012
kujunes suurnõuete lahendamise
aastaks Eesti suurettevõtete
vastu. 2013 saab põhiteemaks et-
tevõtete “matmise” vastu võitle-
mine ja erinevate petuskeemide
äratundmine,” märkis Maapalu.

ARIPAEV.EE

Prisma turundus- ja kommunikatsioonidirektor Kadri Lainas

HINNASTAMISE PARIMAD PRAKTIKAD

Suure allahindlusega kauba müük pole eriline kunsttük. Märksa keerulisem on hinnastada nii, et ettevõtte teeniks kasumit ja samal ajal tunnetaks ka kliendid, et nad on oma raha eest piisavalt väärtust saanud.

Hinnastamise konverentsil räägivad tuntud Eesti ettevõtete juhid ja turundus-
juhid oma kogemustest hinnastamise valdkonnas. Lisaks neile pakub maailma-
kogemust Briti konsultant ja paljude hinnastamisteemaliste raamatute autor
Harry MacDivitt.

KAVA:

- 09:30 – 11:00** Väärtuspõhine hinnakujundus.
- 11:00 – 11:30** Kohvipaus
- 11:30 – 12:00** Hinnastamise parimad praktikad commodity valdkonnas. Eesti Energia jaeäri turundusdirektor Ranno Pajuri.
- 12:00 – 12:30** Hinnastamise parimad praktikad telekomi valdkonnas. EMT ärikliendi divisjoni juht Jüri Kriisemann
- 12:30 – 13:00** Hinnastamise parimad praktikad toiduainetetööstuse valdkonnas. Saku Õlletehase juhatuse esimees Margus Kastein.
- 13:00 – 14:00** Lõuna
- 14:00 – 14:30** Hinnastamise parimad praktikad jaekaubanduse valdkonnas. Prisma turundus- ja kommunikatsioonidirektor Kadri Lainas.
- 14:30 – 15:00** Hinnastamise parimad praktikad äriteenuste valdkonnas.
- 15:00 – 16:00** Vestlusring. Hinnastamise õppetunnid: milliseid vigu vältida ja milliseid edulugusid kopeerida? Vestlusringi juhib Hando Sinisalu.

SOODUSHIND KUNI 16. JAANUARINI 179 € + KM
TÄISHIND ALATES 17. JAANUARIST 199 € + KM

Esimesele 40-le registreerujale kingituseks
William Poundstone'i äribestseller
„Hindamatu“!

LISAINFO JA REGISTREERIMINE:
53 079151 VÕI SILJA@BEST-MARKETING.COM
WWW.BEST-MARKETING.EE

Telli ja võida!

Raamatu "Kasumlik projektijuhtimine" tellijate vahel läheb loosi kaks pääset veebruaris toimuvale **projektijuhtimise aastakonverentsile**, mille korraldab Äripäeva seminari- ja konverentsikeskus.

Äripäev raamatuklubi

VÕITJA SELGUNUD

Loosisime raamatu "Geenius meis kõigis" tellijate vahel välja kaks pääset 17. veebruaril Tartus Vanemuises etenduvale muusikalile "Cabaret". Loosiõnn naeratas **Heli Reinetile** ja **Kristjan Saarele**. Palju õnne!

UUDISED

Kuu klubiraamatust loobumise tähtaeg on 20. jaanuar.

JAANUAR 2013

Teenid kasumit või – sure

Vahet pole, kas oled firmaomanik, projektijuht või meeskonnaliige, sinu lõpp-eesmärk peab olema sama: teenida oma töö eest jätkusuutlikku kasumit. Et otsustada kasumlikkuse üle projekti igas etapis, pead pidevalt kursis olema, mis toimub sinu projekti rahaasjadega.

Kas tegeled oma töös projektidega? Kui jah, siis tere tulemast tulevikku! Tänapäeval on projektid kõikjal. Üks põhjus on projektipõhiste firmade kiire levik moodsas majandusruumis. Vahel näib, et terve maailm muutub projektipõhiseks – nüüd on võimalik ka suurte vahemaade tagant lihtsalt koostööd teha.

Kuid mitte ainult projektipõhised ärid ei sõltu projektijuhtimise tasemest. Ka kõik muud ettevõtted ja organisatsioonid – tootjad, jaemüüjad, meediaettevõtted, tervishoiuorganisatsioonid, isegi MTÜd ja valitsusasutused – seisavad silmitsi pidevalt muutuvate turgudega. Nad peavad kiiresti kohanema. Kuidas nad seda teevad? Arvasid õigesti: projektid. Pole siis ime, nõudlus haritud ja asjatundlike projektijuhtide järele pole kunagi

olnud suurem kui praegu.

Aga kui oled juba mõnda aega projektijuhtimismaailmas tegutsenud, tead kindlasti ka selle kurba saladust. Häid projektijuhte – tõelisi pärleid – on väga raske leida. Veelgi keerukam on aga leida tõhusaid, töötavaid projektijuhtimismeetodeid.

Selle taga on tõsiasi, et projektijuhtimine on raske. Igal projektil on erinev ulatus, eelarve ja ajakava. Esmapil-

gul tundub kõik kontrollitav. Meeskond hakkab ülemuse või projektijuhi valvsa pilgu all tööle. Siis aga ilmnevad probleemid. Asjad kipuvad kontrolli alt väljuma. Projekti maht suureneb ootamatult. Kulud kasvavad tempokalt. Ajakavast saab alaline naljanumber. Projektijuhid näevad, et asi võtab halva pöörde, ent ei oska selle peatamiseks midagi ette võtta.

Autorid pakuvad lahenduseks lihtsalt rakendatavat süsteemi Kasumlik Projektijuhtimine, mida on arendatud ja reaalses elus järele proovitud peaaegu 20 aastat. See on tööriistade ja mõõdikute kogum, mis aitab sul jälgida ja seega ka suodustada tõhusust, meeskonnatöö kvaliteeti ja kasumlikkuse kasvu. See õpetab, kuidas: 1) jälgida igal nädalal projekti kulgu eelarvet ja tähtaegu silmas pidades; 2) ohjata oma meeskonda, et

parandada kõike, mis iganes juhtub viltu minema; 3) tuvastada vajadus teha kiireid muudatusi ja hõlmata neid projekti finantspooles; 4) kasutada eelmiste projektide

Eripakkumine klubi liikmele

LÄBIMURRE

ÄRIPROTSESSIDE PIDEVA TÄIUSTAMISE KUNST
Jari Pekka Kukkonen ja Sulev Senkel

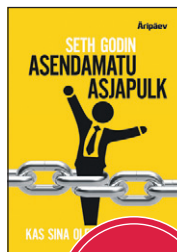
Autorid jagavad ideid, kuidas ettevõtte olukorda hinnata, milliste tegevustega alustada liikumist täiuse poole ning kuidas leida parimaid lahendusi ka tulevikus. Väärt näpunäiteid saavad siit nii tootmis- kui ka teenindusettevõtted. Raamatu keskmes on lean-filosoofia ning seda on rikastatud näidetega Eesti ettevõtete kogemustest.

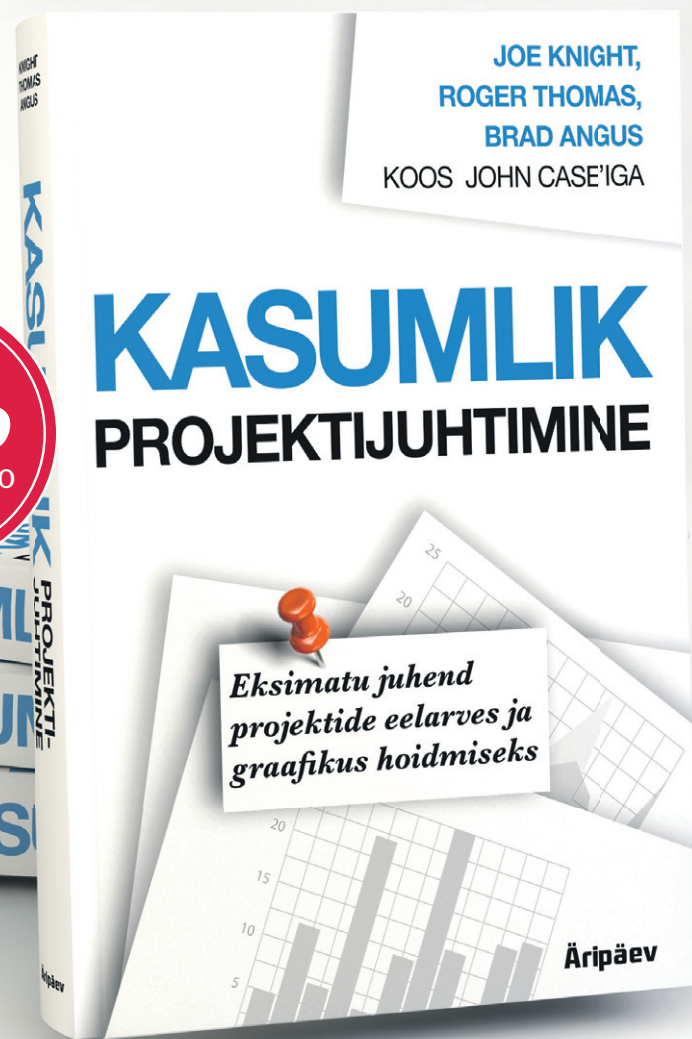
14,90
tavahind
28,44

ASENDAMATU ASJAPULK
KAS SINA OLED ASENDAMATU?
Seth Godin

Keegi pole geenius kogu aeg – Einstein ei suutnud töölt tulles oma maja üles leida –, aga kõigis meis avaldub geenius aeg-ajalt, väidab Seth Godin oma kiiresti bestselleriks kujunenud raamatus. Nutikas ja kirklik tekst pakub ohtralt inspiratsiooni, kuidas ettevõttes mutrikest staatusest asendamatuks saada ning selle eest väärilist tasu teenida.

14,90
tavahind
26,25

Kehvasti juhitud projektid võivad kiirelt muutuda õudusunenäoks.

Näide elust enesest

KASVA KOOS PROJEKTIDEGA

Projektipõhise firma MEC Insenerilahendused partneri Kristjan Tabri (pildil) sõnul on nende firma projektijuhtimise pudelikaelad projekti mahu arvestamine ja ajakulu hindamine projekti ettevalmistusel.

"Vastutusrikaste projektide puhul on teenuse kvaliteet ja tähtaegadest kin- nipidamine väga tähtsad, sest valed otsused ja viivitused

võivad kaasa tuua märkimisväärselt lisakulu kliendile," väidab Tabri.

Tema sõnul on nende peamine eesmärk luua mõlemat

poolt rahuldav koostööraamistik, projektide aja- ja kuluhaldus ning anda töömahu kohta projekti alguses võimalikult täpne hinnang. Iseloomulik on aga see, et projekti käigus ilmnevad lisaülesanded ja muudatused, mis teevad projekti juhtimise keerukaks. Suurte klientidega sõlmitakse raamleping, mis määrab koostöö põhialused.

Järgnevalt toob Tabri välja peamised projektijuhtimise kitsaskohad.

Projekti ajakulu täpne hindamine projekti algfaasis. Tihti ei analüüsita projekti piisavalt põhjalikult ega tugineda varasemate samalaadsete projektide statistikale.

Projekti mahu suurenemine ja ebapiisav dokumenteerimine. Tüüpiliselt kasvab projekti maht, kui tulenevalt ülesande keerukusest on lõpplahendus ja selle väljatöötamiseks kuluvat aega raske täpselt hinnata. Ajanappuse tõttu jäävad tekkivad muudatused ja lisatööd sa-

geli kliendiga dokumentaalselt kooskõlastamata ning hiljem on neid raske põhjendada.

Eri projektide ajaline kattumine. Sageli ei ole projektijuhil ülevaadet kõikidest poolle olevatest projektidest, kuna suhtlemine projektijuhtide vahel on ebapiisav, esialgsed tähtajad ei ole täpselt määratud või on muutunud jne.

Tööprotsessi tõhustamiseks soovib Tabri projekti süsteemset ettevalmistust ja analüüsi selle algfaasis.

Ühtlasi soovib ta projekti jaotada alamülesanneteks ning määrata neile tähtajad ja vastutavad isikud. Ootamatud lisatööd ja muudatused tuleb dokumenteerida ning koos kliendiga neile ajakava koostada.

"Läbimõeldud projektijuhtimise tulemusel oleme suutnud leida uusi kliente, tänu millele oli möödunud aasta meie seni edukaim," hindab Tabri projektijuhtimise kvaliteeti firmas väga oluliseks.

tult sinna, kuhu vaja, ning teed seda õigel ajal ja kooskõlas eelarvega.

Mari-Epp Tirkkonen
toimetaja

VÕRDÕIGULIKKUSE uurija Barbi Pilvre sõnul peavad paljud välisomanikega firmad arvestama, et võrdõiguslikkuse poliitika kuulub nõutava töökultuuri hulka.

FOTO: RAUL MEE

A Kes on kes Kvalifitseeritud võrdõiguslikkuse uurijad

BARBI PILVRE - Eesti tuntumaid võrdõiguslikkuse eeskõnelejaid, avaldanud artikleid soolise võrdõiguslikkuse teemadel Eesti ja Soome ajakirjanduses. Töötanud Eesti Ekspressis toimetajana, on Tallinna Ülikooli Kommunikatsiooni Instituudi dotsent.

HILLE HANSO - juhtinud üritusturunduse ja partnerpakumisi EMTs, töötas produtsendi ja toimetajana Ruudus, OÜ Neutron Group omanik. Sama ettevõtte korraldas uuringu sotsiaaldemokraatide erakonnas.

MARGO PEETSALU - nõustamisfirma Nordic CF Advisory OÜ osanik, teised osanikud on Jako Kruuse ja Alar Voitka. Teinud soolise tasakaalu alase uuringu Kuressaare linnavalitsuses.

PIRJO TURK - on töötanud Tele2 Eesti ASis internetitoodete analüütiku ja sisutoimetajana. Tegi kolm aastat New Yorgis erinevat vabatahtlikku tööd. 2009. aastal tegi analüütikuna Helsingi Ülikooli slavistika ja baltoloogia osakonnas soolise võrdõiguslikkuse uuringu. Seejärel töötas Poliitikauuringute keskuses Praxis töö- ja sotsiaalpoliitika analüütikuna, praegu on Praxisse külalisuurija.

TÖÖKULTUUR

Projektipõhine võrdõiguslikkus. Ettevõtjate huvi uuringu vastu on leige

”On hea, kui sul on mitmekesine otsustajate tasand.

KATARIINA KRJUTSKOVA
katarina.krjutskova@aripaev.ee

soolise võrdõiguslikkuse uurija Pirjo Turk

Sotsiaalministeerium koolitas välja neli soolise võrdõiguslikkuse uurijat, ent ettevõtjad pole nende teenusest huvitatud.

Soolise tasakaalu koolitust rahastati Euroopa sotsiaalfondist 16 232 euroga, millest 3000 eurot maksis riik. Pool aastat kestnud õppus oli neljale osalejale tasuta, kuid neile seati tingimuseks, et nad peavad tulevikus tegema võrdõiguslikkuse auditi vähemalt kolmes organisatsioonis.

Seejärel jagas Euroopa sotsiaalfond organisatsioonidele soolise võrdõiguslikkuse meetmest peaaegu 200 000 eurot toetust uuringute tegemiseks. Raha said taotleda ettevõtjad, riigiametid ja teised organisatsioonid. Kokku jagati toetust kuuele huvilisele, nende hulgas ka Sotsiaaldemokraatlikule Erakonnale, kes selgitasid 70eurose tunnihinnaga eksperdi Hille Hanso abiga välja, milline on naiste olukord nende parteis.

Palga küsimine firmadele ei meeldi. Uuringu käigus intervjueritakse organisatsioonide juhtkonda, tehakse anonüümne töötajate online-küsitlus ja ettevõtte kogutava personaliinfo analüüs.

21

tuhat eurot maksid sotsid erakonnas tehtud soolise võrdõiguslikkuse uuringu eest.

Lõpuks esitavad eksperdid nõuandeid, mida naisete olukorra parandamiseks ette võtta.

Ometi kurtis juba möödunud aasta lõpus sotsiaalministeeriumi võrdõiguslikkuse osakonna juhataja Liina Kanter, et ettevõtjad võiksid soouuringute jaoks julgemalt raha taotleda.

Soolise võrdõiguslikkuse koolituse läbinud Pirjo Turk ütles, et kuigi ettevõtjad oleksid saanud uuringu teha euraorahaga ja sisuliselt tasuta, polnud neil ka sel juhul sageli huvi. “Aga kindlasti oli kahe aasta jooksul, mil meede oli avatud, määrgata huvi suurenemist teema vastu,” ütles koolituse läbinud Margo Peetsalu.

Turki sõnul ei meeldinud ettevõtjatele, et nende tegevusse sekkub kolmas isik ja küsib palgaandmeid. “See mõte võib olla ettevõttele harjumatu, kuid eesmärk on vaadata, kas samasugust tööd tegevad inimesed saavad samasugust palka, milline on naiste ja meeste palga erinevus, milliseid lisahüvesid – näiteks ametiauto, telefoni kompensatsioon – pakutakse töötajatele. Ühesõnaga meie töö eesmärk ettevõtetes on vaadelda, kui võrd on palgade ja personalipraktika puhul arvestatud võrdse kohtlemise printsiibiga,” ütles Turk.

Ta lisas, et sageli personali tasandil mõistetakse uuringu vajalikkust, aga juhtkond seisab selle vastu.

Seni on selliseid uuringuid Eestis tehtud alla kümne. Koolitatud tasakaalu-uurijad nendivad, et uute klientide leidmine pole kerge. “Kui aus ol-

la, siis paljud ettevõtted ja organisatsioonid ei leia, et neil probleemid oleks,” sõnas Turk. Peetsalu ütles, et ettevõtjad ei soovi firma raha eest seda teenust osta.

Välisosanikud rohkem teadlikud. Veidi rohkem on soouuringust huvitatud välisomanikega firmad. “Rohkem on just sellised organisatsioonid, kellel tuleb surve natuke väljapoolt. Kui seal on teistest riikidest omanikud, kelle jaoks on võrdõiguslikkus teema, nemad saanud selle vajadusest aru,” ütles Turk.

Ka koolituse läbinud Barbi Pilvre sõnul tuleb arvestada, et paljudel Eesti firmadel on emafirma, kus soolise võrdõiguslikkuse poliitika kuulub nõutava töökultuuri hulka. “Laiemalt on tegu töökeskkonna kvaliteedi uuringuga. Tean, et nii mõneski organisatsioonis on soolise võrdõiguslikkuse teema integreeritud muu töökeskkonna kvaliteedi ja psühholoogilise töökliima uuringu hulka,” lisas Pilvre.

Turki sõnul on välismaal leidnud tõestust, et soolise tasakaaluga tegelemine on turule kasulik. “On hea, kui sul on mitmekesine otsustajate tasand.”

Peetsalu sõnas, et välisrahastuse lõppemise tõttu nad ei otsi ise aktiivselt uusi võrdõiguslikkuse uuringu soovijaid. Küll jätkub selle teemaline üldhariv töö: esinemine seminaridel ja sõnavõtted meedias.

Rootsi Vattenfall panustab saastavale energiatootmisele

Rootsi suurim riigifirma Vattenfall suurendab Saksamaal oluliselt elektrienergia tootmist fossiilsetest kütustest ning kasvatab kliima soojenemist mõjutavate heitmete kogused oma elektrijaamades mitu korda suuremaks, kui on kogu Rootsi riigi heitmed.

Rootsi majandusleht Dagens Industri on äsja avaldanud mitu artiklit Vattenfalli investeerimisplaanidest eelkõige Saksamaal.

Samal ajal, kui Rootsi keskkonnaminister Lena Ek hiljuti kahetses, et ülemaailmsel kliimakonverentsil ei õnnestunud kokku leppida siduvaid eesmärgi heitmete vähendamiseks, on otsustavasse faasi jõudnud 100% Rootsi riigile kuuluva Vattenfalli viimaste kümnendite suurim investeerimisprogramm, mis panustab kümneid miljardeid Rootsi kroone energiatootmise suurendamisse fossiilsetest kütustest.

Tänavu ning järgneval kahel aastal on plaanis ehitada viis uut pruunsõe või gaasikütet elektrijaama, mis suurendavad oluliselt Vattenfalli tootmisvõimsusi.

Ja seda kõike ajal, mil mitmed organisatsioonid, nagu Maailmapank, OECD, IEA, hoiatavad lausa apokaliptilistes toonides kliimakatastroofi eest.

“Need otsused tehti juba mitu aastat tagasi,” ütles Dagens In-

dustrile Vattenfalli tootmisjuht Tuomo Hatakka. “Kuid muudatuste tegemiseks on liiga hilja,” ütles Hatakka.

Vattenfall üritab siiski ka heitmeid vähendada, sest riskikoht on ka ELi heitmekvootide võimalik hinnatõus. Firma on eesmärgiks seadnud vähendada heitmeid 2010. aasta 94 miljoni tonni tasemelt aastaks 2020 65 miljonile tonnile. Nii müüdi tootmine Poolas.

Vattenfalli tegevjuht Øystein Løseth mõonab, et struktuursete muutused vähendavad kasumlikkust.

“Taastuenergiat toetatakse ja see vähendab baasenergia tootmise tasuvust, kuna seda ei subsideerita. Samal ajal on baasenergia hädavajalik, et elektrisüsteem toimiks,” ütles Løseth hiljuti.

Vattenfall usub keeruliste aegade jätkumist ning on käivi-

tanud 3 miljardi Rootsi krooni suuruses kokkuhoiukava.

Kui aga firma investeerimiskava ellu viiakse, kasvaksid heitmekogused üksi Vattenfalli pruunsõekütel jaamadest Saksamaal lähikümnenditel 1,7 miljardile tonnile. Kogu Rootsi riigi kliima soojenemist põhjustavate heitmete kogused küündisid 2011. aastal veidi vähem kui 49 miljonile tonnile.

MÜÜK

Klient uurib taas kinnisvara ümbruse taristut. Kriis õpetas nõudlikum olema

Ä ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Kinnisvaraekspertidesõnul on inimesed kinnisvara ümbritseva taristu suhtes muutunud buumiajaga võrreldes nõudlikumaks ning kontrollitakse isiklikult, kas kõik ikka toimib.

Pindi Kinnisvara juhatuse liikme Peep Soomani sõnul käituvad kliendid Põhja-Tallinna hiti "Meil on aega veel" sõnade järgi: nad võtavad aega, et kinnisvara ümbritseva infrastruktuuriga põhjalikult tutvuda. Näiteks ei osta lastega pered korterit lihtsalt teadmise põhjal, et läheduses on olemas lasteaiad, vaid lasteaiade minnakse ka kohale ning küsitakse, millised on võimalused sinna koht saada.

Sooman meenutas, et kinnisvaraturu laineharjal muutusid arendajad infrastruktuuriga n-ö mängimisel vahel päris nahaalseks. Näiteks üks arendaja ehitas arenduse lähedale ise lausa bussipeatuse. Hiljem selgus, et ükski buss sinna peatusesse ei sõitnud.

"Praegu uuritakse väga põhjalikult, kuni sinna-

maani välja, et vaadatakse, mis kell mingi buss liigub. Inimesed saavad aru, et kinnisvara soetamiseks on aega. Pakkumiste arv on suur ja see annab valikuvabaduse," märkis Sooman.

Uus Maa Kinnisvarabüroo maakler Inga Viileberg ütles, et kuna kinnisvara ostu puhul on läbi aegade esmatähtis tegur asukoht, siis on ostjad hakanud üha enam väärtustama juba valminud kinnisvara, mille kvaliteet ja infrastruktuur on teada. Samas märkis ta, et praeguses turuseisus on kõige olulisem siiski objekti hind ja korteri enda seisukord, seejärel aga infrastruktuur. "Tänu majandussurutises saadud kogemusele on ostjad muutunud teadlikumaks ning nende nõudmised nii arendajatele kui ka omavalitsustele on selgemad ning konkreetsemad," tõdes ka Viileberg.

Teede kõrval tähtsad ka töökohad. IPartner Kinnisvaragrupi juhatuse esimehe Martin Vahteri hinnangul ei saa infrastruktuuri all vaadelda kitsalt tehnilist infrastruktuuri, nagu teed, tänavad, elektrivarustus jms, vaid ka sellele lisanduvat sotsiaalset infrastruktuuri – koole, kauplusi ja ka töökohti. "On ju kõik näinud asulaid, kus seisavad tühjad hooned ning kinnisvara väärtus on nullilähedane. On ilmselge, et vara ei oma väärtust, kui sel-

le omanikul ei ole lapsi kuhugi kooli või lasteaiada panna ning endal pole kusil tööl käia," märkis Vahter.

Vahter ütles, et laias laastus ongi infrastruktuur see, mis tavamõistes moodustab kinnisvara väärtuse. "Teoorias on asi muidugi tunduvalt nüansirohkem ning väärtust mõjutavad ka suhteline defitsiit, samuti asjaolu, et inimeste eelistused on erinevad ning mis ühele puudus, on teisele eelis," märkis ta.

Kui suure osa kinnisvara hinnast ümbritsev taristu täpselt moodustab, on Ober-Hausi analüütiku Rain Räti sõnul võimatu öelda, sest see sõltub selle rajamise hinnast ja kvaliteedist ning kinnisvara asukohast. Ta tõi näiteks kaks sarnast elamut: üks ehitatakse Tallinna lähedusse privaatsele krundile vaatega merele ja teine endisesse kolhoosikeskusesse metsa äärde nn ääremaale, kus puuduvad elementaarne infrastruktuur ja töökohad. Ehitusmaksumus võib neil majadel olla enam-vähem võrdne, kuid turuväärtus ja likviidsus võib asukohast tulenevalt erineda mitu korda.

Soomani hinnangul moodustab taristu seisukord kinnisvara hinnast umbes kümnendiku. Ta lisas aga, et taristu ei pruugi ilmtingimata väärtust mõjutada. Kui see on aga halvas seisukorras,

”

Praegu uuritakse väga põhjalikult, kuni sinnaani välja, et vaadatakse, mis kell mingi buss liigub.

Pindi Kinnisvara juhatuse liige Peep Sooman

siis sel puhul ostjaskond ning vara likviidsus kindlasti vähenevad.

Südalinnas kõik vajalik olemas. Peamiselt Tallinna kesklinnas kinnisvara arendava ettevõtte HE Kinnisvaraarenduse OÜ juhatuse liige Olavi Kalmet ütles, et ettevõtte projektid asuvad just kesklinnas, on Kalmeti sõnul strateegiline valik, sest infrastruktuur on siiski oluline.

Arendaja jaoks võivad tema sõnul kulukaks minna eelkõige vee- ja kanalisatsioonisüsteemid. “Nendega on nii, et kõik sõltub, mis raadiuses sa endale neid saad. Tallinnas on kõik monopolide käes ja väga valida ei ole. Katsume leida parima lahenduse, kust saada trasse oma krundile. Tuleb arvestada sellega, et kulud võivad üsna suured olla, sest kõik oleneb kaugusest,” selgitas Kalmet.

Lisaks sellele peab tema sõnul arvestama, et Eesti Energial läheb suhteliselt kaua liitumispunkti väljaehitamiseks. “Me pigem ei ole arendusega tormanud. Nii ei ole me teinud, et maja on valmis, aga elektrit sees veel ei ole. Me pigem lükkame (valmimise aega – toim) edasi, et arendus ja tehniline infrastruktuur saaksid ühel ajal valmis,” märkis Kalmet.

METSAREERE
elamurajoon
Saku vallas
Saustinõmme
külas. Elumurajooni on planeeritud ka lasteaed, aga seda pole veel ehitatud.

FOTO: ANDRAS KRALLA

Ä Mis on mis? Infrastruktuuri kolm külge

TEHNILINE INFRASTRUKTUUR
energeetika (elekter, soojus)
kommunikatsioon (postside, telefonside, internet, infosüsteemid)
transport (maanteed, raudteed, sadamad, lennujaamad)
ühistransport (bussid, rongid, laevad, lennukid)
vee- ja kanalisatsioonisüsteemid
jäätmemajandus
elamumajandus

SOTSIAALNE INFRASTRUKTUUR
haridus
kultuur
noorsootöö ja lastekaitse
sport
sotsiaalhooletkanne
tervishoid
avalik kord ja turvalisus

TEHNOVÕRGUD
elekter
gaas
soojus
vesi
reovete kanalisatsioon
sadevete kanalisatsioon
drenaaž
side

ALLIKAS: ADAUR GRUPP OÜ JUHATUSE LIIGE TÕNU TOOMPARK

Ä Tasub teada Ostja ootused kinnisvarale

OSTJAD ootavad, et kodu lähedal oleks kõik: linnaliiklus, kaubandus, koolid, lasteaiaid jne. Kõige paremal juhul on isegi töökoha lähedus kodule boonuseks, kuid see ei ole kindlasti esmane ootus.

UUSARENDEUSE puhul soovitakse kindlust, et ostjat ei tabaks hiljem ebameeldiva üllatusena peale ehituskvaliteedi puuduste ka see, et infrastruktuur ei jõua arendusele järele. Erinevalt nõukogudeaegsetest elamuarendusest ongi praegused põllupealsed uusarendused tihti ilma jäänud poodidest, lasteaedadest, koolidest ning ühistranspordist.

LISAKS ei tohiks elukoht asuda liiga kaugel olulisest tõmbekeskusest. Harjumaal tavaliselt 15–20 km Tallinnast.

ALLIKAD: KINNISVARABÜROOD

Ä Pane tähele Enne kinnisvara ostmist pane paika

ELU PERSPEKTIIVID – kui kaua soovitakse ühes paigas elada, millised on vajadused, millised on teenused, mida kinnisvaraostja kasutab?

KAS LASTEASUTUSED on olulised? Kui näiteks peres lapsi ei ole ega tule, siis ei ole lasteaiaid-koolid olulised.

KAS KAUGUS kohalikust tõmbekeskusest on sobilik? Kas ühistransport on oluline? Või on peres igal liikmel auto olemas ja ühistransport on teisejärguline. Kas sportimisvõimalused on olemas? Või näiteks meditsiiniasutused ja -teenused?

MÕELDES eluaseme soetamisele, võiks uurida, kuidas on korraldatud ühistransport, kui kaugel on kauplus, kool, lasteaed, arstipunkt? Praegu on nii mõnigi lapsevanem muutunud lastele taksoteenuse osutajaks.

ALLIKAD: TÕNU TOOMPARK JA RAIN RÄTT

Ä Kommentaar Parem infrastruktuur suurendab kinnisvara väärtust

TÕNU TOOMPARK
Adaur Grupp OÜ juhatuse liige

Kinnisvara väärtust mõjutavad nii sotsiaalne kui ka tehniline infrastruktuur. Kui infrastruktuur on parem-laiem, siis on kinnisvara väärtus suurem.

Võrrelda võib näiteks Tallinna südalinna, kus sotsiaalsed ja tehnilist infrastruktuuri on “nii, et tapab” ja ka kinnisvara väärtus on kõrgem. Ning näiteks väikevalda Kesk-Eestis, kus ehk tehnilise poole pealt on kõik korras, kuid sotsiaalne infrastruktuur pigem tagasihoidlik.

Reparo! www.reparo.ee

ÄRIPINDADE EHITUS, REMONT, SISEVIIMISTLUS

KONKURSS

ERMi ehitajaks kinnitati OÜ Fund Ehitus

Riigi Kinnisvara ASi juhatus kinnitas reedel riigihanke “Mälestuste väli. Eesti Rahva Muuseumi peahoone ehitus” edukaks pakkumuseks nelja pakkuja seast OÜ Fund Ehitus esitatud pakkumuse summas 57 116 398 eurot.

Hankeleping on kavas sõlmida jaanuari lõpus pärast riigihangete seaduses sätestatud ooteaja möödumist ja ehitusega alustada märtsis. Hoone peab valmima 2015. aasta lõpuks, millele järgneb hoone sisustamine, muuseumi kolimine ja püsinäituste rajamine. Eesti Rahva Muuseumi (ERM) uus hoone on plaanis avada külastajatele 2016. aasta lõpus.

ERMi rajamise ja sisustamise eeldatav kogumaksumus on 75,2 miljonit eurot.

Hoone projekt valmis aastatel 2007–2012.

ERMi uus peahoone ehitatakse Tartusse, Raadile. Uue hoone tarbeks on muuseumil kasutada kolm kinnistut Tartu linna ja Tartu valla territooriumil.

ÄRIKINNISVARASOOVID

OST	ASUKOHT ja KONTAKT
KAUPLUS VÕI BÜROO. Kohalik investor. Pikaajaline investeerimine. 0,2–0,5 mln €.	Vanalinn, kesklinn ja muud atraktiivsed tänavad. Tänavatasandil, vitriinakendega. Siim 512 4707
ÄRI-, BÜROO-, MAJUTUS- VÕI KAUBANDUSHOONE. Välisinvestor. Investeerimine ja arendus. 0,2–0,5 mln €.	Vanalinn. Kesklinn. Lauri 5331 1142
BÜROOPIND. Omakasutuseks. 0,15–0,5 mln €.	Kesklinn. Erkki 505 8528
METSAMAA. Ka koos põllumaa ja hoonetega. Kaitsealune või raietega. 1000–3000 €/ha.	Eesti. Erkki 505 8528
KORTERMAJA ARENDUSKRUNT VÕI VANA ELAMU. Vajalik detailplaneering. Ehitusõigus 100–500 €/m², kuni 0,5 mln €.	Kesklinn, Põhja-Tallinn, Kristiine, Kadrioru, Pirit. Olev 509 0863
AUTOMÜÜGISALONGIKS SOBIV HOONE. Omakasutuseks. Kiire tegevuse alustamise vajadus.	Tallinn. Erkki 505 8528
DETAILPLANEERIGUGA ÄRIMAARKRUNT VÕI VALMIS HOONE. Hoone pindala 2500–4000 m². Rahvusvaheline ettevõte.	Tallinn. Hea nähtavuse ja juurdepääsuga, parkimisvõimalus kaubikutele ja veoautodele. Ei sobi tööstuspargid. Erkki 505 8528
ÜÜRILE VÕTMINE	ASUKOHT ja KONTAKT
SOOJUSTATUD LAOPIND VÕI KAUBANDUSPIND TOIDUKAUPADELE 2500–4000 m². Rahvusvaheline ettevõte. 4–6 €/m².	Tallinn. Hea nähtavuse ja juurdepääsuga, parkimisvõimalus kaubikutele ja veoautodele. Ei sobi tööstuspargid. Erkki 505 8528
KAUBANDUSKETI TOIDUKAUPLUS 600–2000 m². Sobivad vanad kauplused. Lähipoed. 7–9 €/m².	Suuremad linnad ja keskused Eestis. Erkki 505 8528
BÜROO, loomemajandustegevus. 1000 m². 8–12 €/m².	Kesklinn, Järvevana, Tartu mnt, Pirit. Piirkond. Matis 513 8779
KAUBANDUS- JA TEENINDUSPIND. Kohvi ja tee jaemüük, masinate müük ja parandus. 15 €/m².	Kesklinn või Põhja-Tallinn. Tänavapind või keskus. Lauri 5331 1142
BÜROO, 500 m². Moodne, silmapaistev ja esinduslik. Alates 2013 II pa. 12,5 €/m².	Südalinn, kesklinn. Matis 513 8779
BÜROO, 180–200 m².	Tartu mnt ja Pärnu mnt piirkond. Matis 513 8779
BÜROO, 300 m². Alates 2014.	Kesklinn, Ülemiste. Matis 513 8779
BÜROO, 1000 m². Kvaliteetne ja moodne. Konsultatsioonibüroo. Kolimine ainult suveperioodil.	Kesklinn. Matis 513 8779
ADVOKAADIBÜROO, 1000-1200 m².	Matis 513 8779
BÜROO, 450 m². Konsultatsioonifirma. 10–11 €/m².	Kesklinn, Mustamäe, keskused. Lauri 5331 1142
BÜROO, 700 m². Konsultatsioonifirma. 10 €/m².	Kesklinn, Mustamäe, keskused. Lauri 5331 1142
BÜROO, 400 m². IKT-ettevõte. 9 €/m².	Mustamäe. Lauri 5331 1142
BÜROO, 250 m². 15 €/m².	Kesklinn. Lauri 5331 1142
TRÜKIKOJAKS SOBIVAD TOOTMISRUUMID, 1500 m².	Mustamäe. Lauri 5331 1142
BÜROO, 100 m²; LADU, 50 m². Alates sügis 2013. 9 €/m².	Mustamäe. Lauri 5331 1142
BÜROO, 250 m². 9–10 €/m².	Mustamäe. Lauri 5331 1142
BÜROO, 150 m². 9 €/m².	Mustamäe. Lauri 5331 1142
LADU, 200 m². 3 €/m².	Lasnamäe. Lauri 5331 1142
BÜROO, 250–400 m², sh 100 m² suure uksega laoruum, serveriruum, olmeruumid. Parkimine min 9 autole. Rahvusvaheline ettevõte.	Tartu mnt. Matis 513 8779
LADU, 800 m², 3–5 veoautode laadimissilda ja kuni 20 kaubiku samaaegse laadimise võimalus. Rahvusvaheline ettevõte.	Tallinn või lähikümbrus. Erkki 505 8528
LADU, 1500 m², 500 m² piirdega laoplat, 20 m² olmeruumid. Rahvusvaheline ettevõte.	Tallinn või vähiümbrus. Erkki 505 8528
TEENINDUSPIND, 20–50 m². Vajalik eraldi sissepääs, parkimine ei ole vajalik. Rahvusvaheline ettevõte. 4.–8 €/m².	Mustamäe, Lasnamäe, Õismäe, kesklinn. Rahvarohked asukohad. Kaubanduskeskus või selle lähedus, elamu 1. korrus või kelder. Erkki 505 8528

Rävala pst 6, 10143 Tallinn, www.7re.ee
+372 681 4600. info@7re.ee
SEVEN Real Estate Advisors on Baltimaades tegutsev ärikinnisvara nõustamisfirma

SEVEN REAL ESTATE ADVISORS pälvib finantsajakirja **Euromoney** 2012. aasta parima kinnisvaranõustamisfirma tiitli.

ÄRIPÄEV 7. jaanuar 2013

Toimetaja Vilja Kiisler, tel 6670 150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

ÄRILAUSE

„Aare Tammemäe: Kapitalituru taristu on Eestis nõrk ja seetõttu on fondidel ka keeruline Eestisse investeerida.

Redgate Capitali juhatuse liige põhjendab, miks mitmed insvesteeringufondid on otsustanud Eestist välja tõmbuda.

ÜKS KÜSIMUS

OÜ Julianus Inkasso teatas, et tänavu saab nende põhiteemaks ettevõtete matmise vastu võitlemine ning petuskeemide ennetamine. Kuidas võidelda ettevõtete matmise ehk tankistide kasutamise vastu?

ÜLAR MAAPALU,
OÜ Julianus Inkasso juhatuse esimees

Firma mahamüüjatele ehk firma endistele omanikele ja juhatuse liikmetele tuleb pida survet avaldada. Ütleme neile, et väntsutame sind nii kaua, kuni sa meie nõude enda hoolle alla võtad.

See moodus mõjub alati kõige paremini. Ettevõtete likvideerimisteenuse osutamises pole iseenesest midagi seadusevastast ja paljudele ettevõtjatele on see vajalik teenus. Kuid kui sellise teenuse eesmärk on ettevõtte kontaktivõime tuks muutmine ja raamatupidamise ärapeitmine, siis sellist tegevust ei saa aktsepteerida.

IVAR TAMMEMÄE,
ASI Intrum Justitia juhataja

Pall on praegu seadusandja käes. Firmed matmise ja tankistide vastu võitlemisel aitaks vaid see, kui riik suurendaks ettevõtte juhatuse liikmete vastutust, mis laieneks ka hilisemaks ajaks ehk pärast seda, kui võlgades olev ettevõtte on maha müüdnud. Kuni aga seadused ei muutu, ei kao ka vajadus sellise teenuse (firmed matmise – toim) järele.

RIIVO ANTON,
ASI Innopolis Konsultatsioonid partner ja ärikonsultant

Ettevõtja seisukohast on oluline kontrollida oma partnerite tausta. Tänu avalikele registritele on see küllaltki lihtne. Ettevõtlust oluliselt piiravate või keerulisemaks muutvate õigusreeglite poolt ma ei ole.

LUGEJA ARVAB

„Kogunevat kasumit on riigil hea dividendidena välja võtta ja riigikassasse kanda. Seetõttu valitsus vaatab pealt ja ainult muheleb.

Kommentaari artiklile “Konkurentsiamet uurib Eesti Energia kõrget hinda”

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Vainu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminarid, käsiraamatud, Raamatuklubi ja infolehed:
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija saab lugeda Eesti parimat majanduslehte digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitelefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Uued kapitalistid tulevad nutikast ettevõtlusest

Eesti osutub edukaks siis, kui praegused kapitalistid suudavad käesoleval kümnendil oma rikkuse kahekordistada ning 2020. aasta Eesti rikaste TOPis moodustavad viiendiku nn nutika ettevõtluse esindajad.

Tänapäeval peetakse kapitalistideks ettevõtjaid, kes on rikkaks saanud ettevõtluse kaudu. Meie kapitalistide vara suurust on möötnud Äripäeva rikaste TOPid, millesse pääsemine eeldas viimati ligi viie miljoni euro suurust varandust.

Kui pidada viit miljonit eurot varanduslikuks piiriks, mis eraldab kapitalisti tavalisest ettevõtjast, on meie kapitalistide kiht üliõhuke: 500 rikkast peret moodustab 0,1% kõigist peredest. Olu korral on lihtne seletus. Praeguste kapitalistide kapital on tekkinud vaevalt ühe inimpõlve jooksul. Kapitalism ja sellele vastav kultuur on alles kujunemisejärgus. Hinnangute andmisel ja ootuste püstitamisel tuleb sellega arvestada.

Tüüpiline Eesti kapitalist on 50aastane mees, kes on rikkuse saavutanud ettevõtjana. Forbesi maailma rikaste edetabelisse kuuluvatest inimestest on meie kapitalistid keskmise tervelt 13 aastat nooremad. Sellest tuleneb ilmselt ka sümboolne tõsiasi, et valdav osa meie esikapitaliste osaleb praegu ise aktiivselt ettevõtluses. Meie kapitalistide enamik on saanud korraliku hariduse.

Rikkus koondub. Positiivne on see, et Äripäeva rikaste TOPis domineerivad eestlased ning nende rikkus kasvab ja kontsentreerub. Kapitalismi arenguks ongi varanduse (kapitali) teatud kontsentratsioon paratamatu. Nii on see olnud kõikides riikides. Ainuüksi sada kõige rikkamat Eesti kapitalisti kontrollib 5,4 miljardi euro suurust kapitali. Võrreldes seda numbrit näiteks riigieelarve mahu või SKPga, tuleb nentida, et Eesti kontekstis on tegemist nimetamisväärselt suure kapitaliga, mille õigel rakendamisel tavapärasest äritegevuses oleks võimalik luua uusi väärtusi vähemalt poole miljardi euro eest aastas.

Torkab silma, et rikaste seas on võimsalt esirinnas traditsiooniliste majandusharude (kinisvara, kaubandus, tööstus, ehitus, transport, finantsid) kapitalistid. Paljud neist on algkapitali teeninud 1990. aastate erastamise käigus. Väga tagasihoidlik on IT, kõrgtehnoloogia ja teiste teadusmahukate ettevõtluste esindatus, kus luuakse traditsiooniliste majandusharudega võrreldes

PEETER KROSS
EBS, Vaba Majandusmõtte Koda

„Ettevõtmised ei takerdu mitte kapitali puuduse, vaid spetsialistide põua taha.

selgelt suuremat lisaväärtust. Näiteks IT-kapitaliste on rikaste TOPi esimeses sajas vaid neli. Marginaalne on ka naisettevõtjate osakaal, esisajast on neid vaid kaks. Suhteliselt väikesearvuline on ka välismaalastest ettevõtjate seltskond.

Mida teha, et meie rahvuslik kapitalism oleks tugevam ja laiapõhjalisem? Üldretsept on lihtne – mida rohkem eestimaist ettevõtlust, seda rohkem rikkust, seda tugevam ja laiapõhjalisem on meie rahvuslik kapitalism. Rahvusliku kapitali reaalne kasv saab tulla vaid meie enda ettevõtlusest.

Tulevik on IKT-sektoris. Tähtis on nii kodumaise kapitali suurendamine kui ka selle kindlustamine, et areenile astuks uus ettevõtjate põlvkond. Meil oleks hästi läinud, kui praegused kapitalistid suudaksid oma jõukust käesoleval kümnendil vähemalt kahekordistada ning 2020. aasta Eesti rikaste TOPis moodustaksid viiendiku nn nutika ettevõtluse (IKT, bio – ja geenitehnoloogia, robotika jms) esindajad. Just jõuline panustamine teadusmahukasse ja kõrget lisaväärtust tootvasse ettevõtlusesse peab olema prioriteediks meie ettevõtluse arendamisel.

Hea tulevikumudel on IKT-sektori näol olemas. Seal on praegu hõivatud 17 000 inimest, mis moodustab vaid 2,5% tööjõust, kuid ometi suudetakse seal luua tervelt 10% Eesti SKPst. Võrreldes traditsiooniliste majandusharudega on tootlikkus seal neli kuni viis korda suurem, millega kaasneb kaks kuni kolm korda kõrgem palgatase. Teatavasti luuakse Eesti majanduses praegu ühe töötunniga väärtust vaid 11 euro eest, samal ajal näiteks Soomes 40 ja isegi Kreekas 20 euro eest. Seega on teadusmahuka ettevõtluse osatähtsuse suurendamine tootlikkuse tõstmiseks parim tee.

Praegu ei takerdu paljud ettevõtmised mitte niivõrd kapitali puuduse, vaid kroonilise spetsialistide põua taha. Loodusteaduste ja insenerialade osatähtsuse suurendamisest kõrgkoolides on räägitud palju, aga läbimurret ei ole toimunud.

Järgmise 10 aasta jooksul astub kõrgkoolidest tööjõuturule ligikaudu 100 000 lõpetajat. Kui neist iga neljas leiab endale töökoha kodumaises nutikas ettevõtluses, kellest omakorda 4–5% kasvab ka tublideks ettevõtjateks, on meil rahvusliku kapitalismi järjepidevus ja konkurentsivõime tagatud.

REPLIIK

Tallinna diil: 23 eurot annab, 93 võtab

1. jaanuarist Tallinna elanikele käivitunud tasuta ühistranspordisüsteem aitab linna eelarvesse tuua aastas tõenäoliselt juurde vähemalt mitmeid miljonid eurosid tulumaksu.

Raepress hõiskas, et Tallinna elanike arv tõusis neljapäeval üle 420 000. Kui palju on linlaste arv kasvanud “tänu” tasuta ühistranspordisüsteemile, on raske hinnata, kuid arvestades, kui võrd on linna kodanikuks registreerimine intensiivistunud möödunud aasta viimastel kuudel ja aasta esimestel

RAIVO SORMUNEN
börsitoimetuse juht

„Osa tasuta ühistranspordi kulusid on täiendava maksutulu arvel kaetud.

päevadel, võib oletada, et pooled linnaelanikeks hakanud on teinud seda tasuta ühistranspordi pärast.

Kasulik tehing. Kuna tallinlaseks on kõige kasulikum hakata ühistranspordiga liiklejal, kes kasutab täispiletit, võib arvata, et enamik uusi pealinlasi on maksumaksjad. Keskmiselt ligi 1000eurose brutopalgaga tallinlane on linnale ahvatlev saak, kuna tema pealt läheb kohaliku omavalitsuse eelarvesse 93 eurot tulumaksu. Arvestades, et vastu pakutakse 23euro-

se kuukaardi asemel tasuta sõitu, on see linna jaoks väga hea diil. Näiteks kaks tuhat linna “kolinud” maksumaksjat tooks Tallinna eelarvesse juurde 2,0–2,5 miljonit eurot. Arvestades, et registreerunute arv jätkab esimestel kuudel kiiret kasvu, tuleb täiendav tulumaksusumma veel suurem.

Seega arvestades, et üleminek tasuta ühistranspordile läheb Tallinnale hinnanguliselt maksma 12 miljonit eurot aastas, on osa kulddest juba potentsiaalse täiendava maksutulu arvel kaetud.

KOKAST TARTU SUURIMAKS RESTORANI-OMANIKUKS. Tartu kokk Joel Ostrat on üles ehitanud toitlustuskohtade keti, andes tööd sajakonnale inimesele.
MILLISTEST EESTI VALDADEST PÖGENEVAD MAKSUMAKSJAD? Mullu vähenes Eesti elanike arv 5665 võrra. Suhteliselt kaotas enim elanikke Aegviidu vald (6,4%) ja arvuliselt Narva (960 inimest).

INKASSOFIRMA JUHT: TULEB VÄNTSUADA FIRMA ENDIST JUHTI JA OMANIKKE. Seda pidas peamiseks mooduseks ettevõtete matmise vastu võitlemisel OÜ Julianus Inkasso juhatuse esimees Ülar Maapalu.
KOHTU ETTE ASTUVAD ÜLE 64 MILJONI EURO RAHA PESIJAD. Riigiprokuratuur süüdistab nelja meest ja üht finantsettevõtet ulatuslikus rahapesus.

VASTUKAJA

Kuidas tekib **maksumüüt**

Novembris avaldatud Maailmapanga uuringu Doing Business 2013 maksude osa tulemused löid mulje, et Eestis on Euroopa peaaegu kõige kõrgemad maksud. Edetabelist võis näha, et Eesti asub ELi ja EFTA riikide (Island, Norra, Šveits, Liechtenstein) võrdluses eelviimasel kohal. Tabeli tipus kroonivad Luksemburg, Küpros, Iirimaa ja Taani. Tekib küsimus, kuidas on maksukoormuse tase nii oluliselt muutunud. Eurostati ja OECD statistika alusel on Eesti maksukoormus Euroopas pigem madal.

Kuidas nihe tekib. Maksude maksmise uuringu osa viiakse läbi PwC abiga, see hindab maksude maksmise lihtsust tehtavate maksete arvu, maksude maksmiseks kuluv aja ja maksumäära järgi. Hindamiseks kujutatakse ette üht ettevõtet, kes tegutseb selles riigis enam levinud äriühingu vormis.

Eesti 50. koht maailma 185 riigi hulgas maksude maksmise pingereas ei lange kokku senise arusaamaga Eesti maksukeskkonnast. Maksude maksmiseks kuluva aja poolest on Eesti ELi ja EFTA riikide seas 4. kohal, nõutavate maksete arvu poolest 7. kohal, maksumääralt

ELO MADISTE
 rahandusministeeriumi maksupoliitika osakonna peaspetsialist

”**Mõne näitaja muutmine võib oluliselt muuta maksukohustuse suurust.**

alles 29. kohal. Näidisettevõtte maksumääraks on Eesti puhul saadud 67,3%, mis koosneb 8% ettevõtte tulumaksust, 39,4% tööjõumaksudest ning 19,9% muudest maksudest. Maksustamist hinnatakse ühes konkreetsel tüüpi ettevõttes, mis on pealtnäha keskmine ja tavapärase tegevusega, kuid kus mõnede näitajate muutmine võib oluliselt muuta ka maksukohustuse suurust.

Näiteks kui näidisettevõttes ei ole ette nähtud kasumi jaotamist, on maksukohustus 8 protsendipunkti võrra madalam, ja see tõstaks Eestit Euroopa riikide seas ühe koha võrra. Veelgi enam, kui Eestis oleks

sotsiaalmaks mitte ettevõtte, vaid töötaja kohustus, oleks Eesti kohta arvutatud maksumäär langenud 33 protsendipunkti võrra ning toonud Eesti üksnes Euroopa majanduspiirkonna riikide arvestuses 21 kohta ülespoole, Islandi järele 7. kohale.

Teisalt, kui uuringus oleks arvestatud ka Eestis töötaja palgalt kinnipeetavat 21%-list tulumaksu, oleks Eesti tööjõumaksude tasemeks saadud 88,3%, ja Eesti edetabelis langenud veelgi allapoole. Et seda ei arvestata, ei tähenda maksu puudumist.

Pole objektiivne. Uuring ei anna ülevaadet eri riikide maksukoormusest, vaid näitab ainult seda osa maksudest, mis on ettevõtte kanda. Riik, kus töötaja maksab ise oma palgast kõik või enamiku tööjõumaksudest, näib selles uuringus madalama maksukoormusega, sest neid makse ei ole ettevõtte maksukohustuste hulka arvestatud, ehkki töötajale makstava palga suurust mõjutavad selles sisalduvad maksud igas riigis.

Seega on raske pidada uuringus kokku arvestatud maksumäärasid objektiivseks maksukoormuse näitajaks, mida saab teiste riikidega võrrelda.

KOMMENTAAR

Eesti teeninduskultuuri tase on masendavalt **halb**

Eestlase teenindamisvalmidus on nullilähedane. Näiteid selle kohta leidub ahastamaajavalt palju.

Siin vaid mõni näide. Maakler, kes potentsiaalse üürniku ja omaniku seltskonnas iseene-sestmõistetavalt juhirolli üle võtab selle asemel, et omaniku ja võimalikku üürnikku äriteenindada.

Luksautosid müüv ja hooldav autoeindus, kus hädavaljak info ülevalt alla ja alt üles absoluutselt ei liigu ning kus autohooldusosakonnas töötavad teenindajad ei suuda professionaalsete teadmiste poolest ulatuda noore, teisel erialal töötava naisterahva autoremondialaste tehniliste teadmiste tasemele (sest klient on erinevalt professionaalist kodutöö ära teinud).

Arst ja meditsiiniõde, kes räägivad südame EKGd tehes poolpalja patsiendi kohal südamerahuga lapse ebaedust vene keele kontrolltöös.

Tervishoiuasutus, kus pat-

EVA PETTINEN
 valkeettevõtja

”**Ettevõtte, mis koosneb ainult direktoritest, ei jõuaks omadega mitte kuhugi.**

siendi privaatsust eeldava protseduuri ajal siseneb koridorist kabinetti teine meditsiinitöötaja, et protseduuri sooritava arstiga teiste patsientide kohta klatšijuttu puhuda.

Rääkimata mitmete teiste riigitöötajate (nii ladvik kui ka kõikidel alumistel ametipulkaudel toimetavad isikud) täielik mõistmatuse Eesti riigi kodanike teenindamise olemuse ja vajalikkuse suhtes, kuigi riigitöötajatele makstakse palka nen-

desamade teenindatavate kodanike maksudest.

Kõik tahavad direktorid olla. Eestlased on loomu poolest dominandid, “direktorid”. Ent kuhu jõuab omadega ettevõtte, mis koosneb ainult direktoritest?

Pakun, et mitte kuhugi: seal ei suudetaks välja töötada toodet või teenust, seda turundada. See ettevõtte seisaks paigal ja inimesed lihtsalt näakleksid omavahel.

Ekslikult arvatakse, et direktor olla tähendab automaatselt olla austatud. Me tahame oma puuduvat enesekindlust kompenseerida teiste inimeste üle domineerimisega: teistega arvestamata jättes, mitte hoolides, mitte usaldades.

Need kõik on, muiide, halva juhi omadused. Nii jätkakes lõpetame rahvusliku pankrotiga.

Muutused algavad alati inimestest endist. Need, kes teeninduskultuuri muutmise vajaduse teekonna jalge alla võtavad, osutuvad uue teeninduskultuuri rajajateks.

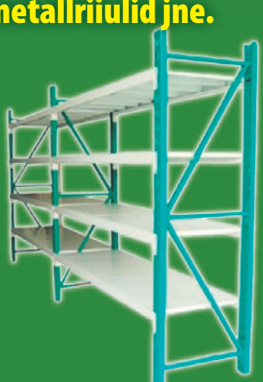
7. jaanuar 2013 **ÄRIPÄEV**
 toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0182, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

KAARDID ENNUSTAVAD
 Tel 900 1727 • 24 h
 Hind 1,09 €/min
 Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
 Käitelt ennustamine veebis: www.hiromantia.eu

MÜÜGIL KASUTATUD kontorimööbel, kodumasinad, metallriiulid jne.

 Tähetorni 21-j, Tallinn
 Tel 55 26 608
www.Apunek.ee

 Majandustarkvara **RAPID**
UUDNE JA SOODNE!
 telefon 635 6660 • rapid@ttarkvara.ee
www.tttarkvara.ee

RAAMATUPIDAMISTEENUS
 osatühingutele ja aktsiaseltsidele ☎ 5669 8836
Puidust mööbli RESTAUREERIMINE
 eraisikutele ja firmadele ☎ 5694 3752
RESTOOR ANTIK OÜ
www.restoor.eu

Äri teenuste rubriigi standardreklaam
 42x57 mm hinnaga **30€**
 ✂
 Reklaami tellimine:
reklaam@aripaev.ee
 Tel 667 0105 • faks 667 0200

KAANON KINNISVARA
Ostame kinnisvara
 Harju- ja Tartumaal
 Tel. 53 488 966, tehing@kaanon.ee
Võtame müüki
 kinnisvara, konsultatsioon tasuta
Hindamised
 (kõikidele pankadele, s.h. finantsaruandluseks)
www.kaanon.ee
 Endla 6, Tallinn 10149 Telefon: 6699588 Riia 24, Tartu 51010 Telefon: 7350850

2012
Ajakirjanduspreemiad

AASTA AJAKIRJANIK 2012

Eesti Ajalehtede Liit (EALL) kuulutab välja aasta ajakirjaniku konkursi. EALLi peapreemia antakse kirjutavale ajakirjanikule tema viimase aasta väljapaistva töö eest. Preemia suurus on 4500 eurot (neto), millele lisandub hinnaline meene. Nominentide esitajad on ajalehetoimetused. Iga toimetus saab esitada mitu nominenti kas oma või mõnest teisest toimetusest. Nominente hindab žürii, kuhu kuulub 11 liiget: kuue suure ülerigilise lehete peatoimetajad, kolme maakonnalehe peatoimetajad ja kaks meediaksperti.

UURIVA AJAKIRJANDUSE AUHIND 2012

Ajendatuna soovist tõsta Eesti ajakirjanduse taset kuulutab Rootsi meediakontsern Bonnier koos ajalehega Äripäev välja uuriva ajakirjanduse auhinna konkursi. Auhinna suurus on 40 000 Rootsi krooni. Auhinna määramisel lähtub žürii eelkõige artikli mõjukusest, aga ka selle žanrilisest meisterlikkusest. Žürii koosseisu kuuluvad Äripäeva, Eesti Ekspressi, Eesti Päevalehe, Maalehe, Postimehe ja Õhtulehe peatoimetajad ning EALLi tegevdirektor.

PRESSIPREEMIA 2012

EALL kuulutab välja pressipreemia konkursi. Konkursil nimetatakse 2012. aasta trüki- ja online-ajakirjanduse parimad järgmistes kategooriates: • uudis • arvamus või column • olemuslugu või reportaaž. Igas kategoorias nimetatakse ka parim maakonnalehe kirjutis. EALL määrab žürii, mis koosneb suurte lehtede peatoimetajatest, ajakirjanikest ja meediaspetsialistidest. Iga võitja saab diplomi ja 640 euro (neto) suuruse preemia. Igas žanrikategoorias parimaks tunnistatud maakonnalehe kirjutise autor saab 320 eurot (neto).

NOORE AJAKIRJANIKU PREEMIA 2012

Eesmärgiga tõsta noorte ajakirjanike taset kuulutavad Tartu Ülikooli ajakirjanduse eriala 1984. aasta vilistlased välja noore ajakirjaniku preemia konkursi. Hinnatav žanr on intervjuu või reportaaž. Preemia suurus on 1000 eurot ja sellele võib kandideerida kuni 25aastane kirjutav ajakirjanik. Esitatud töid hindab ajakirjanduse eriala 1984. aasta lennu esindajatest koosnev žürii.

AASTA PRESSIFOTO 2012

Koostöös Eesti Pressifotograafide Liidu (EPFL) ja Nikoniga kuulutab EALL välja aasta pressifoto konkursi. Kategooriad: • uudisfoto • olemusfoto • spordifoto • portreefoto. Iga kategooria võidufoto autor saab diplomi ja 640 eurot (neto). Kategooriate võidufotodest valib žürii aasta pressifoto, mille autor pälvis lisaks 640 eurot (neto). Võistlustöid hindab viieliikmeline žürii, kuhu kuuluvad EALLi ühe liikmeslehe peatoimetaja, üks-kaks EPFLi valitud välismaist pressifotograafi/fototoimetajat ja kaks-kolm EPFLi valitud Eesti ajakirjanduse ja fotograafia tipptegijat.

FOTODELE ESITATAVAD TINGIMUSED

Töö peab olema pildistatud 2012. aastal ja esitamise ajaks avaldatud (lubatud ka blogis avaldamine). Oodatud on nii mustvalged kui ka värvilised fotod. Võistlustöö võib olla üksikfoto või fotoreportaaž/fotolugu. Fotoreportaaž/fotolugusid saab esitada kõigis kategooriates. Kandideerida on võimalik kõigil elukutselistel pressifotograafidel. Igas kategoorias võib osaleda piiramatu arvu töödega. Võistlustööd tuleb esitada digitaalselt aadressil <http://www.epfl.ee/>. Konkursi korraldajal on õigus kasutada esitatud fotosid pressifoto näitusel, raamatus “Eesti pressifoto” ja teavitusmaterjalides.

AJAKIRJANDUSTÖÖDE ESITAMISE TINGIMUSED

- Kandidaate saavad nimetada väljaanded, ajakirjanikud ise ja ajakirjandusega seotud institutsioonid, v.a aasta ajakirjaniku konkurs, kuhu võib kandidaate esitada vaid toimetus.
- Töö peab olema publitseeritud Eestis 2012. aastal.
- Igale võistlustööle (v.a fotod) tuleb lisada osavõtja ankeet, kus on märgitud, missuguses kategoorias kandideeritakse.
- Iga kirjutis saab kandideerida ühes kategoorias, v.a aasta ajakirjaniku konkurs, millele esitatud tööd võivad kandideerida ka teistes kategooriates.
- Igas tekstikategoorias (pressipreemia, uuriva ajakirjanduse auhind ja noore ajakirjaniku preemia) võib iga autor olla esindatud ühe töö või samateemaliste tööde seeriaga (maksimaalselt kolm lugu).
- Ajaleheartikkel tuleb esitada väljalõikena või hästi loetava koopiana, kuhu on märgitud väljaanne ja ilmumise kuupäev; online-artikkel väljatrükinä.

Puudulikult vormistatud materjale ei arvestata. Fotode esitamise tähtaeg on 8. jaanuar 2013. **Võistlustööd (v.a fotod) esitada 15. jaanuariks 2013 aadressil** Eesti Ajalehtede Liit, ajakirjanduspreemiad 2012, Pärnu mnt 67a, Tallinn 10134

ÄRIPÄEV 7. jaanuar 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post romet.kreek@aripaev.ee

INVESTOR TOOMAS

Hea aasta. Rekordit ei teinud

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Läinud turbulentne börsiaasta oli investor Toomasele suhteliselt edukas. 2012. aastal kasvas portfelli maht 9,37 protsenti, 199 705,85 eurole. Kõigi aegade tipptasemest (12.01.2011 207 199,38 eurot) jäi lahutama 3,6 protsenti. Alanud aasta suur börsitõus viis 3. jaanuariks portfelli 202 482,72 eurole ehk 2,3 protsendi kaugusele tipptasemest.

Mis jäi aastast meelde? Börsidel oli väga hea aasta neile, kes julgesid riski võtta. Völkriisitemaastikast ei saadud ikka mööda vaadata. Kui aasta jooksul oli tavapärase negatiivne euroala temaatika, mis ähvardab selle toimimiseks vajaliku tihedama integratsiooni tõttu lõhki rebida laiemat Euroopa Liidu, siis aasta lõpus saime näha haldussuutmatust USAs. Seal ei suudetud sisuliselt kokku leppida maksutõusude ja kulude kärbe- te mittejäotumises. Midagi siiski osaliselt kokku lepiti, kuid sisuliselt lükkati lihtsalt probleemi lahendamist edasi. USA jõudis völkalaeni, mis hoiab USAd veel uudiste fookuses kuid. Ausalt öelda ei saa ma aru, mille üle investorid pöörase vaimustusega rõõmustasid, viies aasta esimestel päevadel aktsiate hinnad särtsakalt üles. Sisuliselt mängitakse USAs plekkpurgi mööda tänavat edasi lõõmise mängu, nagu Euroopa liidrid on suurepäraselt aastaid teinud. Kui Euroopa liidrid hõiskavad, et euro ei ole enam ohus, siis ei soovita- tak veel šampusepokaale kokku lööma hakata. Euroala struktuuride loomine läheb ülivaevaliselt. Raske on mõista, miks hinnatakse riike selle alusel, kui suur on eelarvepuudujääk SKPsse. Valitsused siiski ei saa kasutada SKPd eelarvepuudujäägi teenindamiseks (majandus ei kuulu valitsusele), mistõttu pädevam oleks võrrelda eelarvepuudujääki suhtena maksutuludesse, mida vaadates on Euroopas ja eriti USAs ikka pilt kohutavalt hull. Ka vaadatakse mingil mugaval põhjusel valitsuse völk suhet SKPsse. Seetõttu loodavad euroala poliitikud, et kui saaks majanduse kasvatada, siis paraneks automaatselt völkakoormuse suhe SKPsse. Kuid see ei ole ju probleem – probleemiks on liiga suur völk maht. Võiks hakata reaal- selt völgade mahtu vähendama ehk vähem völk- gu elama. Sellises taustsüsteemis ja aeglustuvate majanduste olukorras võib isegi tunduda üllatav, kui hea oli läinud börsiaasta.

Investor Toomas on Äripäeva väljamõeldud tegelane, kelle käsutus- se anti 2002. aastal alguses investeerimiseks miljon krooni reaalselt raha.

”Nendele, kes investeerivad raha vaid Eestisse, on mõttekoht – kuidas saada osa toorainete või malikust hinnatõusust või majanduse elavnemisest?”

Mida sai läinud aastal tehtud? Aasta alguses oli portfellis aktsiate osakaal 31 protsenti, kuid tänu aktsiate ostudele ja tõusule kasvas portfellis aktsiate osakaal aasta lõpuks 58 protsendile. Aasta alguses sai ostetud Apple'i aktsiat. See investering on fundamentaalselt jätkuvalt korralik, kuid pärast järsku börsitõusu kukkus aktsia hind ära. Vahepeal sai dividenditulu. Ettevõtte tulemused on jätkuvalt küllalt tugevad.

Aprillis sai alustatud Olympic EG ja Balti rõivajaekapmehe Apranga aktsia soetamisega. Kes julgesid võtta suurt riski, teenisid paremini, ostes Baltika aktsiat. Novembris sai soetatud Tallinki aktsiat, oodates sealt dividendi. Varsti tuli kummaline omanike koondumise uudis, mille peale tekkisid lisaks dividendispekulatsioonile ka kuulujutud võimalikust väljaostupakkumisest. Elame, näeme. Eelistaks siiski, et Tallink jääks börsile ja maksaks dividendi, sest kui Tallink kah börsilt lahkuks (ja Eesti Energia või selle jupid börsile ei tuleks), võiks Tallinna börsi uksed

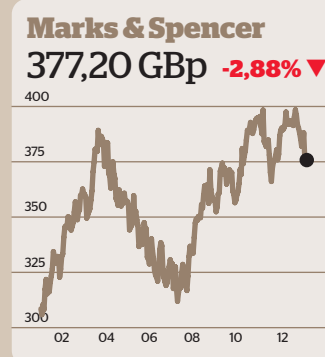
TÕUSJA

Soome tarkvarafirma prognoosis esimest kasumit 10 aasta jooksul.

LANGEJA

Nomura langetas Marks & Spenceri käesoleva aasta kasumiprognossi.

Portfell Toomase portfell

aktsiaportfell
seisuga 31.12.2012
eurodes

02.01.2002

63 907,81

2002 2003 2004 2005 2006

Portfelli jagunemine

protsentides

RAHA

41,5

AKTSIAD

58,5

Enim on portfellis tõusnud Royal Vopak

	kogus	soetus, €	hind, €
ROYAL VOPAK	300	20,77	53,31
Apple	30	398,30	403,34
Apranga	6000	1,89	2,13
Southern Copper	404	14,06	28,69
Burberry	700	15,61	15,02
ABB	700	12,45	16,03
Microsoft	510	15,70	20,24
Tallink	12000	0,76	0,86
KGHM Polska	200	39,53	46,64
Apache	67	43,19	59,50
Cramo	500	8,18	8,23
Olympic EG	2500	1,47	1,78

ALLIKAS: ÄRIPÄEV

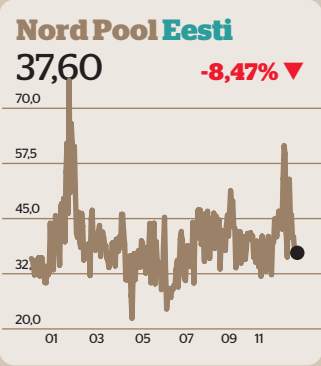
kinni panna – sest see meenutaks siis üha enam kirbuturgu. Mais sai vähendatud euro riski, ostes juurde USA dollareid ja võttes positsiooni Kanada dollaris. Mõlemad ostud on miinuses, Kanada dollaris on kaotus marginaalne.

Toomast ärritab väga praegune absurdsest madal intressikeskkond. See on ka põhjuseks, miks pärast veebruari ei ole enam portfellis tähtajalisi hoiuseid. Kolmekuuline igakuise intressimaksuga 0,12protsendine hoius nagu ka 60kuune 0,92protsendine tootlus aasta baasil on sügavalt ebaatraktiivsed. Aeg-ajalt on kuulda ka juttu võimalikest negatiivsetest hoiuseintressidest euroalal. Taanis ja Šveitsis on see juba reaalsus. Kui see ka euroalal Euroopa Keskpanga vedamisel juhtuks, siis on küll pank see koht, kus raha kontol hoida ei ole mõistlik, rääkimata isegi inflatsiooni mõjust praeguste lematutele intressimääradele. Võib-olla peab hakkama otsima vaba raha hoidmiseks völkkirjafondi, kuigi üleilmne vö-

1,4

miljardit dollarit trahvi seoses Mehhiko lahe naf-tareostusega peab maksma naftapuurimis-sead-mete rentija Transocean USA valitsusele.

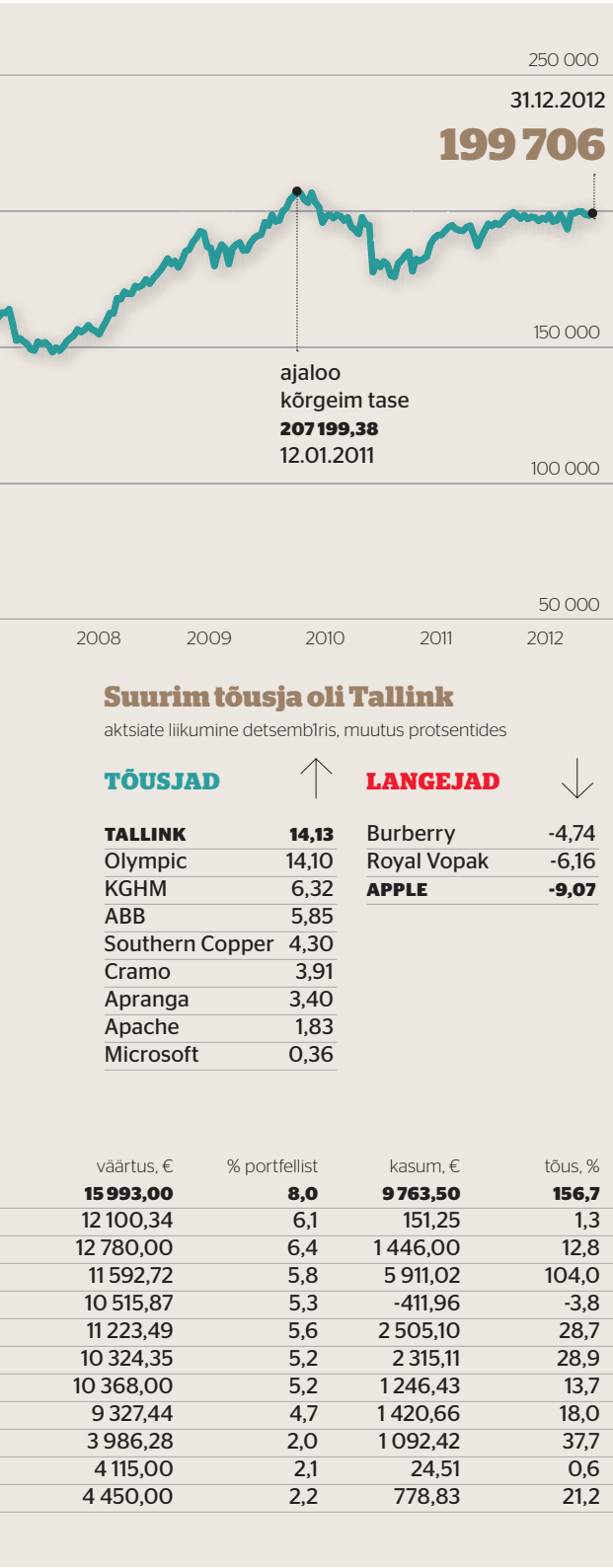
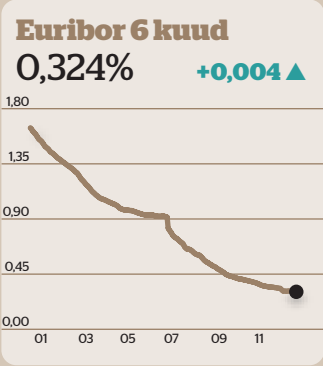
Eratarbijad peaks arvestama, et elektrienergia hinnale lisan-dub lepingus ka käibemaks.

Euroala kriis kogub tuure: euro langeb.

Euroopa Keskpanga baasint-ressimäärade langetamine surub Euribori alla.

lakirjamull on paisunud plahvatuslikult suureks. Eks oma negatiivne mõju oli portfelliga sisuliselt intressitulu puudumine.

Detsembris kasvas portfell 0,26 protsenti, 199 706 eurole. Kuu ajaga püsis aktsiate osakaal 58 protsendil portfelligist. Tugeva, 14protsendise tõu-su tegid mõlemad portfelligis olevad Eesti ettevõte-te aktsiad – Tallink ja Olympic EG. Kena tõusu teg-id ka vasekaevandajate KGHM-i ja Southern Cop-peri aktsiad. Nendele, kes investeerivad raha vaid Eestisse, on mõttekoht – kuidas saada osa toor-ainete võimalikust hinnatõusust või majanduse elavnemisest? Kaevandussektor ei ole meil bör-sil esindatud, nagu ka pangandus ning tööstus-ki on marginaalselt esindatud. Need on aga para-ku sektorid, mis maailmas majanduse loodetava paranemise korral on paranemise suhtes tundli-kumad sektorid. Alanud aastasse suhtub Toomas mõõduka optimismiga, ehk ei kujune euroala majanduslangus sügavaks ja kauakestvaks.

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontaktteeruge pangaga						
Swedbank***	0,01 (7)	-	-	-	0,06	0,16	0,26	0,36	0,46	0,56	190
Swedbank***	0,01 (7)		0,05	0,05	0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	6000
Tallinna Äripank		0,05	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50	0,70	0,90	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,25	0,30	0,35	0,60	0,70	1,00	1,20	-	200
Nordea Pank	0,10		0,15	0,20	0,25	0,55	0,65	0,80	-	-	320
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	1,30	1,30	150
Versobank	0,05	0,10	0,50	0,60	0,70	1,20	1,40	1,70	1,90	2,10	350
DNB	0,25 (7)	-	0,50	-	0,70	0,90	1,05	1,20	1,30	1,40	300
UniCredit Bank					Kontaktteeruge pangaga						
SEB					Kontaktteeruge pangaga						
LHV Pank					Kontaktteeruge pangaga						
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200(4)
BIGBANK		-	0,15	0,20	0,25	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	300-1500
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	1500-30 000
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,50	0,50	0,95	1,30	2,05	üle 30 000

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontaktteeruge pangaga				
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,70	0,55	200
Citadele Pank	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	200
Versobank	0,30	0,30	0,50	1,00	1,30	1,70	500
DNB	0,25	-	0,35	0,60	0,90	1,20	300
UniCredit Bank			Kontaktteeruge pangaga				
SEB			Kontaktteeruge pangaga				
LHV Pank			Kontaktteeruge pangaga				
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juriidiline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaal pang. klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt; (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägil **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontaktteeruge pangaga

Kellogg'si helbeid, McDonald'si burgereid, Johnson & Johnsoni beebiõli ja Tiffany ehteid tunneb pea kogu maailm. Kuni 28.01.2013 saad meil raha hoiustada nii, et investeerid just neisse ettevõtetesse.

Teenuse pakkuja on Swedbank AS. Tutvu teenuse tingimustega www.swedbank.ee. vajaduse korral konsulteeri spetsialistiga telefonil 613 1606.

Swedbank

Euroopa Keskpank

8,5310

39,6560

Austraalia dollar	AUD	1,2494	Rumeenia leu	RON	4,4276
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	8,5310
Hiiina jüaan	CNY	8,1073	Singapuri dollar	SGD	1,6014
Hongkongi dollar	HKD	10,0864	Suurbritannia nael	GBP	0,8123
India ruupia	INR	71,6640	Sveitsi frank	CHF	1,2092
Jaapani jeen	JPY	114,9600	Taani kroon	DKK	7,4591
Kanada dollar	CAD	1,2897	Tai baat	THB	39,7000
Korea won	KRW	1384,6700	Tšehhi kroon	CZK	25,3550
Leedu lilt	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,3287
Läti lilt	LVL	0,6973	Ungari forint	HUF	290,9500
Norra kroon	NOK	7,2990	USA dollar	USD	1,3012
Poola zlott	PLN	4,1165	Venemaa rubla	RUB	39,6560

Kütused

04.01

Nafta IPE, bbl	111,39
Nafta NYMEX, bbl	92,65
Mootoribensiin, t	988,00
Diislikütus, t	962,00
Kerge kütetõli, t	942,50
Masuut (1% väävel), t	624,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,247

Põllumajandus

04.01

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	143,50
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	509,90
Kakao NYBOT, USD/t	2228,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	206,40
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	451,5

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid

03.01

USD/t	
Alumiinium LME	2145,5
Vask LME	8166
Plii LME	2419,5
Nikkel LME	17595
Tina LME	24150
Tsink LME	2127

Väärismetallid

04.01

USD/unts, unts = 31,1035 g	
Kuld COMEX	1650,15
Plaatina NYMEX	1559,00
Palladium NYMEX	691,63
Hõbe COMEX	29,88

Pankade kontaktandmed

SWEDBANK Liivalaia 8, Tallinn, tel (24h) 631 0310, e-post: info@swedbank.ee
TALLINNA ÄRIPANK Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8088, faks 668 8089
NORDEA PANK Liivalaia 45/47, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201 e-post: tallinn@nordea.com
CITADELE PANK Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
VERSOBANK Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501

BANK DNB Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
EESTI KREDIIDIPANK Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Tallinn

04.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,780	4,09	13 375	-	-4,6%	0,37	0,0%
Baltika	0,628	1,78	37 864	-	-24,6%	2,59	0,0%
Ekspress Grupp	1,050	0,00	0	25,8	3,1%	0,79	0,0%
Harju Elekter	2,710	0,37	3 464	11,3	9,4%	1,06	2,6%
Järvevana	0,590	0,00	0	-	-0,1%	0,70	0,0%
Merko Ehitus	6,190	0,32	28 550	-	-2,2%	0,99	0,0%
Nordecon	1,220	1,67	25 262	171,3	0,8%	1,35	0,0%
Olympic EG	1,830	-0,54	206 426	12,8	27,8%	3,55	5,5%
Premia Foods	0,637	1,11	6 108	-	-2,1%	0,62	17,3%
Pro Kapital Grupp	2,300	3,14	4 867		-7,2%	1,81	0,0%
Silvano FG	2,870	0,70	38 286	17,8	11,0%	1,96	0,0%
Tallink Grupp	0,897	-0,55	135 752	12,2	7,0%	0,86	0,0%
Tin Kaubamaja	5,640	0,00	30 169	10,7	16,4%	1,76	6,2%
Tallinna Vesi	9,250	0,11	166 739	8,5	31,2%	2,67	9,1%
Trigon PD	0,298	12,03	30	-	-75,6%	0,58	0,0%
Skano Group	1,320	6,45	15 817	-	-4,3%	0,79	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Viinus

04.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,12	-0,93	-	3,1	5,0
City Service	1,940	-2,02	9,1	1,2	11,9
Invalda	2,030	2,01	-	0,9	-
Linas Agro	0,581	0,00	3,6	0,9	-
Snaige	0,518	0,00	-	1,9	-
TEO LT (Telekomas)	0,799	1,65	13,3	2,1	7,2

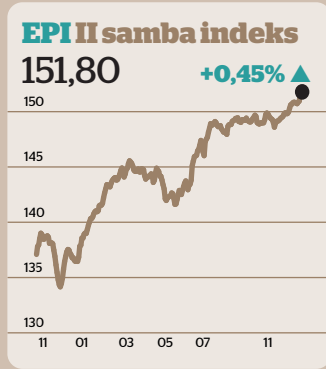
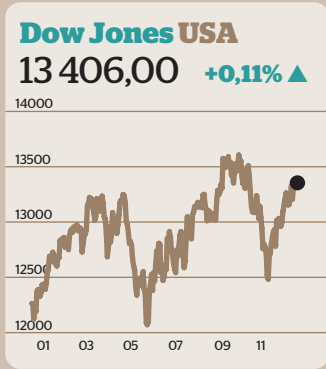
Helsingi

04.01

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	17,05	-0,76	12,4	3,4	7,6
Finnair	2,49	0,00	-	0,4	-
Fortum	14,55	0,69	10,5	1,3	-
Neste Oil	10,33	-0,67	-	1,0	3,4
Nokia	3,22	0,69	-	1,5	6,2
PKC Group	16,16	-0,25	11,6	2,1	3,7
Stockmann	13,92	0,36	19,5	1,2	3,6
Stora Enso	5,59	1,55	13,9	0,8	-
UPM Kymmene	9,39	0,64	14,6	0,7	6,4
YIT	15,50	0,65	11,8	2,0	4,5

bestsales.ee

18 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 7. jaanuar 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

Best Sales

Aasta alguse suursündmus!

Stardikonverents: MÜÜK 2013

8. veebruaril

Kaval-Antsu talus Tallinnas Toompuiestee 23
(Von Stackelbergi hotelli konverentsikeskus)

10.00–11.45

Mis mõjutab müüki aastal 2013?

Mis toimub Eesti turul aastal 2013?

Äripäeva juht **IGOR RÕTOV**. Mis juhtub, kui...?

Kuuleme fakte nii avalikest kui anonüümsetest allikatest.

Tootmisettevõtete võimalused ja ohud aastal 2013.

A. Le Coq juht **TARMO NOOP**. Eesti tootmisettevõtete võimekus nii kodu- kui välisurgudel, on Eesti majandusele määrava tähtsusega.

Mis toimub aastal 2013?

Paneeldiskussioon: Millised väljakutsed seisavad müügiinimeste ees?

IGOR RÕTOV, MART MÄGI, MARGUS RINK, ERIK SAKKOV, JÜRI TEEMANT, TARMO NOOP

Paneeldiskussiooni võtmeküsimused:

- Milliseid müügikasve planeerivad äriorganisatsioonid aastaks 2013?
- Kas müügitöötajate palgad peaksid tõusma?
- Kas hinnamüük jätkub?

11.45–12.45 Lõuna

12.45–14.45

Kogemuslood ja õppetunnid

Millised on ohu indikaatorid – kuidas ennetada tagasilööke?

Amservi juht **MART MÄGI**. Selles ettekandes kuuleme näiteid märkidest, mis ennustavad turu liikumist. Kuidas ennustada müüki?

Kuidas seista vastu hinnasurvele?

Elisa ärikliendiüksuse juht **JÜRI TEEMANT**.

Hind on üks kõige valusam teema Eesti turul. Kuidas võita ajaloolist hinnaliidrit turul?

Telefonimüügist küllastunud turg – kas läheb hullemaks?

Eesti Energia müügidirektor **STEN ARGOS**.

Kuidas reageeris turg võimsale müügikampaaniale ja millised olid tulemused?

Milline on telefonimüügi tulevik?

Kiired pöörded ja kaotatud unistused

Tallinna Lennujaama juhatuse liige **ERIK SAKKOV**. Milline on Eesti lennuliikluse ja sealte edasi turismiäri ning äriturismi tulevik?

14.45–15.05 Energiapaus

15.05–17.00

Soovitused müügitöötajatele aastaks 2013

Tulevikus müüvad ainult suhted!

Koolituskompanii treener **GUIDO PAOMEES**. Kuidas teha oma elu lihtsamaks teha ja väiksema ressursikuluga tulemusi saavutada?

Müük muutub täppisteaduseks!

JK inspiratooriumi konsultant **JAANO INNO**. Konsultatiivne müük, mis toimus hästi kümnekond aastat tagasi, ei too aastal 2013 edu!

Kas ameerikalik müük ikka müüb Põhjamaades?

Soome Aalto ülikooli müügiprofessor

PETRI PARVINEN. Põhjamaade ainus müügiprofessor esineb esmakordselt Eestis!

Aasta esimesel müügikonverentsil keskendutakse elluviimisele. Milline saab olema müük aastal 2013?

Äripäev

Soodushind 199 eurot + km, tavahind 240 eurot + km
Info: www.bestsales.ee
Registreerimine: aira.tammemae@aripaev.ee, telefon 6670411

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

03.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,26	3,37	3,31	-	1,90	19,55	5,74	-8,24	12 975 383
Avaroni Privaatportfell B, EUR	13,19	13,19	13,19	-	1,01	11,93	7,25	-	4 742 726
Avaron Ida-Euroopa Völakirjafond A, EUR	10,49	10,49	10,49	-	-	-	-	-	5 158 571

Compensa Life

02.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,33	-	1,30	21,10	13,10	2,70	4 943 251
Völakirjaportfell, EUR	-	-	11,81	-	0,20	6,80	5,30	-	483 486

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 30.11.2012. Völakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 30.11.2012.

Danske Capital AS

03.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Danske Pension 25, EUR	0,96	0,97	0,97	1,07	0,54	8,90	3,92	2,24	10 553 581
Danske Pension 50, EUR	1,10	1,12	1,12	1,51	0,91	9,34	4,10	1,73	142 459 756
Danske Pension Intrass, EUR	0,87	0,88	0,88	0,61	0,04	7,71	3,59	3,45	3 291 733
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,39	1,42	1,40	7,97	1,61	12,72	7,38	2,83	2 957 554
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension Intrass Pluss, EUR	0,76	0,78	0,76	2,82	0,19	8,79	3,65		179 874

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

03.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,91	0,92	0,92	0,01	0,06	5,74	3,73	4,29	8 546 549,56
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,09	1,11	1,11	1,92	0,83	9,18	4,37	0,81	39 351 693,47
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,62	0,62	0,62	-	1,18	8,39	-	-	1 392 966,41
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,84	0,85	0,85	2,08	1,13	11,17	-	-	476 777,93
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,88	0,89	0,89	2,82	1,37	11,73	-	-	523 381,88
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,83	0,84	0,84	3,79	1,87	11,02	-	-	543 715,58

LHV Varahaldus

03.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,36	1,37	1,37	2,04	0,64	12,80	6,70	4,05	155 855 431
Pensionifond M, EUR	1,09	1,10	1,10	1,38	0,30	11,40	6,07	5,79	24 238 890
Pensionifond S, EUR	1,17	1,18	1,18	0,79	0,02	9,16	5,37	7,60	35 794 071
Pensionifond XL, EUR	1,15	1,17	1,17	2,23	0,96	13,65	6,32	3,91	35 865 419
Pensionifond XS, EUR	1,08	1,09	1,09	0,72	-0,01	9,57	5,77	7,36	8 268 315
Täiendav Pensionifond, EUR	1,27	1,28	1,28	7,79	0,75	14,80	6,62	1,70	4 583 512
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	8,32	8,40	8,40	12,93	2,42	14,18	10,49	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,32	5,37	5,37	13,00	2,42	14,18	10,49	-	4 109 840
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,23	8,32	8,32	14,92	2,72	11,50	2,01	-4,03	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,26	5,31	5,31	14,92	2,72	11,50	2,01	-	1 372 801

Nordea Pensions Estonia

03.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,92	0,93	0,93	2,23	1,84	10,52	5,39		47 585 186,07
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,75	0,76	0,76	2,84	2,64	11,77			5 091 524,66
Nordea Pensionifond B, EUR	0,89	0,90	0,90	1,51	1,13	10,48	5,19		10 460 190,91
Nordea Pensionifond C, EUR	0,82	0,82	0,82	0,66	-0,14	6,81	3,85		1 964 530,92
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,10	1,12	1,11	12,17	3,5	13,39	7,26		3 074 997,21
Nordea Pensionifond Intrass Pluss, EUR	0,70	0,72	0,71	0,00	0,73	8,52			473 938,49

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5–58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee

AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealstate.com, www.gildrealstate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesi@nordea.com, www.nordea.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

3000

töökohta ja 700 harukontorit kaotab Hispaanias ära riigi suurim pank Santander, kes võtab täielikult üle 110 aasta vanuse Banesto panga.

» **Wang Xiaoli: Raske on veel rallit lõpenuks kuulutada, sest madalamad hinnad võivad meelitada ligi füüsilise kulla ostjaid, keda seni on nappinud.**

Hiina suurima maaklerfirma haru CITICS Futuresi investeerimisstrateeg kommenteerib reedest suurt kulla hinna langust.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

03.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	113,70	113,13	113,13	-	0,12	7,50	-	-	-
Konservatiivne, EUR	111,32	110,22	110,22	-	0,84	4,47	-	-	-
Tasakaalustatud, EUR	110,64	109,00	109,00	-	1,25	2,74	-	-	-
Progressiivne, EUR	105,19	103,12	103,12	-	1,68	0,27	-	-	-
Agressiivne, EUR	109,48	107,33	107,33	-	1,69	0,78	-	-	-
Investeeringusportfelliid:									
Mandatum Life Fixed Income, EUR	139,11	138,41	138,41	-	0,14	8,57	5,47	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	121,61	119,23	119,23	-	1,15	-7,12	2,18	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	107,80	105,68	105,68	-	2,06	8,44	0,89	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	136,96	134,27	134,27	-	1,48	2,67	1,46	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	152,14	149,16	149,16	-	1,58	9,15	2,34	-	-

Swedbank Investeeringumistfondid AS

03.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,80	0,81	0,81	2,10	-0,29	6,56	3,56	1,33	41 869 195,68
Pensionifond K2, EUR	0,88	0,89	0,89	3,42	0,47	9,31	4,70	-0,28	154 318 319,36
Pensionifond K3, EUR	1,02	1,03	1,03	5,61	1,20	11,68	6,11	-0,94	386 708 779,59
Pensionifond K4, EUR	0,76	0,76	0,76	9,53	1,94	13,96			30 061 601,68
Pensionifond V1, EUR	1,18	1,21	1,19	4,24	0,70	11,95	5,49	-1,15	9 443 810,83
Pensionifond V2, EUR	0,91	0,93	0,92	7,08	1,61	13,46	6,43	-3,21	17 281 138,59
Pensionifond V3, EUR	1,05	1,07	1,06	11,06	2,74	15,04	6,66	-6,21	33 882 294,32
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,92	4,02	3,96	21,68	2,42	1,51	-5,38	-17,36	5 709 324,48
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	8,64	8,86	8,73	23,99	2,73	39,86	5,70	-19,27	29 153 919,97
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,34	3,43	3,38	23,52	1,72	27,31	-4,30	-25,17	7 812 594,90
Fondifond 100, EUR	9,76	10,01	9,86	14,18	3,07	16,58	6,84	-5,65	62 358 156,30
Fondifond 30, EUR	11,04	11,32	11,15	5,59	0,93	12,97	5,08	-0,12	14 261 042,95
Fondifond 60, EUR	10,54	10,80	10,64	9,25	1,83	14,94	6,27	-2,73	51 818 496,96
Venemaa Aktsiafond, EUR (28.12)	15,07	15,45	15,23	24,4	16,52	14,31	5,55	-11,11	51 370 488,26

ASSEB Varahaldus

03.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiiline Pf, EUR	0,719	0,726	0,726	2,85	0,78	8,64			8 476 306,59
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,904	0,913	0,913	0,83	0,01	5,85	4,08	4,60	53 290 692,84
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,818	0,827	0,827	1,01	0,16	4,84	2,98		12 366 559,56
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,943	0,953	0,953	1,63	0,46	7,27	3,54	-2,74	260 416 631,06
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,889	0,906	0,897	13,06	0,85	11,90	4,87	-5,33	13 433 894,48
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,123	1,146	1,135	3,92	0,12	6,08	3,74	-1,63	10 262 738,81
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	7,033	7,175	7,104	11,25	1,960	13,460	6,510	-7,520	4 002 126,22
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,398	8,568	8,483	7,79	1,150	11,360	5,630	-5,420	5 987 012,23
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,633	10,847	10,740	3,55	0,350	11,600	5,390	0,040	1 109 721,47
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	13,212	13,212	13,212	5,37	0,420	20,330	9,570	5,370	65 620 350,36
SEB Kasvufond A, EUR	6,741	6,877	6,809	22,22	2,220	29,010	3,890	-7,420	13 842 673,08
Vahendatavad Fondid *									
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,503	1,503	1,503	2,90	-0,130	12,450	5,770	4,990	447 970 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	129,068	129,068	129,068	2,98	-0,160	3,640	5,790	-	157 650 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	126,969	128,252	128,252	3,88	0,230	14,190	-	-	1 916 670 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,269	1,269	1,269	0,14	0,000	-0,310	-0,030	-	55 800 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	103,787	103,787	103,787	-	0,510	-	-	-	265 660 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	104,142	104,142	104,142	-	0,250	-	-	-	166 580 000,00
SEB Strategy Growth Fund	103,775	103,775	103,775	-	1,070	-	-	-	191 580 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	102,815	102,815	102,815	-	0,680	-	-	-	282 930 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,875	2,933	2,904	20,26	1,970	27,260	5,400	-6,590	145 070 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,555	2,607	2,581	16,68	1,690	8,370	0,340	-9,310	69 110 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,566	9,760	9,663	25,11	0,000	9,820	3,050	-4,470	276 000 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskemine saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.11.2012.

Trigon Funds

03.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	86,44	89,09	88,20	16,24	3,04	-10,50	-17,47		2 172 050
Balkani Fond, EUR	12,88	13,34	13,08	20,76	1,88	37,67	1,34	-15,34	7 332 894
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	169,35	174,54	172,81	20,06	4,30	21,87	1,66		4 276 401
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	13,02	13,48	13,22	20,31	2,44	20,59	-3,61	-14,47	1 887 645
Uus Euroopa Fond, EUR	20,54	21,27	20,85	13,66	2,29	25,97	13,01	-5,75	16 562 312
Venemaa Top Picks Fond, EUR	20,45	21,17	20,76	24,31	0,00	6,67	12,68	-2,87	9 754 854

Äripäev **Vakants.ee** SUURIM TÖÖKUULUTUSTELEHT EESTIS

Töökuulutused internetis

www.vakants.ee

raamatupidaja.ee

22. jaanuar

Nordic Hotel Forum

Siirdehinnad – riskid ja võimalused

Seminari päevakava:

9.30–9.55 Registreerimine ja hommikukohv

9.55–10.00 Seminari avasõnad

10.00–11.30 Siirdehinna dokumentatsioon, kui riskijuhtimise vahend ja maksuplaneerimise võimalus

Ernst & Young Baltics AS partner **Ranno Tingas**

11.30–11.45 Kohvipaus

11.45–13.15 Siirdehinna dokumentatsiooni koostamine

Ernst & Young Baltics AS juhtivkonsultant **Kersti Kull**

13.15–14.00 Lõuna

14.00–15.30 Näiteid siirdehindadega seotud kohtupraktikast ja maksurevisjonidest

Maksu ja Tolliameti esindaja

Soodushind registreerimisel kuni 15.01.2013 on 169 eurot (km-ga 202,8 eurot).

Tavahind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot). **Kiire reageerija erihind kuni 21. detsembrini 2012**

on 159 eurot + km. Registreerimine veebis **www.raamatupidaja.ee**

või telefonil 667 0411. Seminari projektijuht Anne-Ly Raudhein, tel 667 0107.

Äripäev

Valmib koostöös advokaadibürooga **VARUL** <http://www.varul.com>

Lepingud

Näidised ja kommentaarid

Neli korda aastas täienev käsiraamat sisaldab võlaõigusseaduse üldosa ja praktikas kõige rohkem levinud lepingute kommentaare ja näidiseid

Autorid:

Marko Kairjak (peatoimetaja), **Ants Mailend**, **Karl Haavasalu**, **Sergei Jegorov**, **Peeter Viirsalu**

kasiraamat.ari**paev.ee**

Äripäev

info ja tellimine: 667 0100

Äripäeva
käsiraamat

Sean Egan: Me oleme USA suhtes palju optimistlikumaks muutunud ja tõenäoliselt me lähitulevikus negatiivseid samme USA vastu ette ei võta.

Mullu kaks korda USA krediidiireitingut alandanud sõltumatu reitinguagentuuri Egan-Jonesi juht ütles, et selleks aastaks kärbet plaanitakse ei ole, ning kiitis Washingtoni poliitikuid fiskaalkuristiku vältimise eest.

760,88

+0,11% ▲

780

710

640

570

500

01

03

05

07

09

11

perioodi kõrgeim 760,88

perioodi madalaim 531,17

TÕUSJAD

Stonesoft

2,10 EUR

+19,32%

Toyota Motor

4260,00 JPY

+6,37%

Cramo

9,08 EUR

+5,58%

F-Secure

1,68 EUR

+5,00%

Ramirent

6,97 EUR

+4,34%

SAS

8,55 SEK

+3,64%

Dollar on asunud tugevale rallile. Neljapäeva õhtul teatas Föderaalreserv, et lõpetab 2013. aastal oma 85 miljardi dollarilise igakuise võlakirja ostu-programmi.

Wall Streeti mööda pandud prognoosid

Alates John Paulsoni Euroopa kollapsi ennustusest Morgan Stanley hoiatuseni USA aktsiate langemiseks pani Wall Street väheste eelmise aasta prognoosidega täppi. Üle-eelmise aasta lõpus valitsenud hirmumeeleolud jätsid selge märgi prognoosidele.

19 miljardit dollarit riskifondide kaudu haldav John Paulson ütles, et euro kukub kokku, ja panustas regiooni võlakriisi vastu, kirjutas Bloomberg. Morgan Stanley ennustas 7% langust Standard & Poor's 500 indeksile ning Credit Suisse prognoosis märksa laiemat kõikumisvahemikku aktsia hindadele.

Kõik need prognoosid läksid mööda ning investoritel oleks läinud oluliselt paremini kuulates Goldman Sachs Groupi tegevjuhi Lloyd Blankfeini, kelle sõnul peitus tõeline risk liiga pessimistlikus olekus.

Suhteliselt halvad soovitusused näitavad, et isegi suurpangad ja kõige edukamad investorid ei suutnud tajuda, kuidas valitsuste tegevused turge mõjutavad.

Liiga palju tähelepanu hirmul. Seniolematud keskpankade stiimulprogrammid Euroopas ja USAs aitasid S&P 500 indeksit koos dividendega kergitada 16%, vähendada Chicago optsoonibörsi volatiilsusindeksit 23%, tuua Kreeka võlakirja investoritele 78% tootlust.

MSCI All-Country Worldi indeks tõusis eelmisel aastal koos dividendega 17% ning aktsiatutrud üle maailma kasvasid mullu 6,5 triljoni dollari võrra.

Kuid rahajuhid, kes tahtsid turge edestada, jäid hoopis neile alla. Bloombergi globaalne riskifondi indeks, mis jälgib 2,19 triljoni dollari suuruse tööstuse keskmist, kasvas eelmise aasta 11 kuuga kõigest 1,6%. S&P 500 jälgivatest fondidest enam kui 65% jäi indeksile alla.

Lisaks näitavad andmed, et 2011. aasta lõpus 50 kõige madalamate analüütikute keskmiste reitingutega firmat tõusid keskmiselt 23%, ületades üldist indeksit 7 protsendipunktiga.

“Nad pöörasid liiga palju tähelepanu hirmule,” ütles Raymond James & Associatesi investeerimisstrateeg Jeffrey Saut Bloombergile.

FREDY-EDWIN ESSE

fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Nad pöörasid liiga palju tähelepanu hirmule.

Raymond James & Associatesi investeerimisstrateeg Jeffrey Saut

TULEMUS

BMW tegi ulmelise müügiga Mersule ära

Detsembris suutis Bayerische Motoren Werke kasvatada BMW mudelite müüki USAs 39%, millega tõusti kogu aasta kokkuvõttes Mercedes-Benzist mööda USA suurimaks luksusautode müüjaks.

Eriti hästi läksid müügiks BMW 5. seeria mudelid, mille müük kasvas detsembris aastaga 72%, vahendas Bloomberg. Aasta peale läks kokku 281 460 BMWd, mida on 14% rohkem kui 2011. aastal.

Detsembri suurepärase müüki aitas Baieri autotootjal teist aastat järjest USAs edestada kodumaist rivaali Mercedest. Kolmandal kohal oli Toyotalle kuuluv Lexus, kes kuni 2011. aastani valitses USA luksusautode turgu 11 aastat järjest.

Luksusautode hea müük aitas kogumüügi riigis viia 14,5 miljoni autoni, mis on viie aasta suurim ja tähendab kolm aastat vähemalt 10% müügikasvu, mida viimati nähti aastal 1973. Bloombergi küsitletud 18 analüütikut prognoosivad käesolevaks aastaks kasvu jätkumist 15,1 miljoni autoni.

TULEMUS

Samsung suurendas USAs turuosa

Eelmise aasta neljandas kvartalis suurendas Samsung Electronics USA mobiiltelefonide turul enda positsiooni ning Google Androidi operatsioonisüsteemi osakaal on jätkuvalt üle 50 protsendi.

Turu-uuringu firma comScore'i andmetel kasvas Samsung enda turuosa võrreldes eelmise kvartaliga 25,7 protsendilt 26,9 protsendile. Mobiiliplatvormidest oli kõige populaarsem Android, mille turuosa tõusis 52,6 protsendilt 53,7 protsendile, vahendas Marketwatch.

Kvartaliga langes kõige enam Motorola Mobility turuosa – 11,2 protsendilt 10,4 protsendile.

Apple'i turuosa tegi suurima tõusu. Kui kolmandas kvartalis oli see 17,1%, siis neljandas 18,5%.

Research in Motioni turuosa langes 8,3 protsendilt 7,3 protsendile. ComScore küsitles 30 000 USA mobiilikasutajat.

LANGEJAD

Marks & Spencer

377,20 GBP

-2,88%

Runkki Group

0,44 EUR

-2,22%

City Service

1,94 EUR

-2,02%

Baidu

103,12 USD

-1,77%

Outokumpu

0,83 EUR

-1,43%

Erste Group

24,85 EUR

-1,43%

Aasta ei ole hästi alanud investorite lemmikmetallile kullale. Reedel tuli langus üle 2% ning kuld liikus kuuenda järjestikuse negatiivse nädala kursil.

Äripäeva koolitusprogrammide UUED LENNUD stardivad!

Tootmisjuhtimise Kool

Praktiline kursus tootmisettevõtetele

Alustab **30. jaanuaril**

Koolitaja Jari Kukkonen. Hind 1849 eurot + km

Äripäeva Juhtimiskool

Alustab **31. jaanuaril**

Koolitajad Tauri Tällermäe, Andres Liinat, Margus Tinits, Mare Pork, Elar Killumets. Hind 2189 eurot + km

Finantsteadmiste Kool juhtidele

Alustab **12.-13. märtsil**

Koolitaja Margus Tinits. Hind 1649 eurot + km

UUS!

Juhtide arenguprogramm –

„Meeskonna Coaching”

Kuidas juhina oma meeskonda ise

tulemuslikult arendada?

Alustab **6.-7. veebruaril**. ISCI koolitajad Signe Vesso ja Kaupo Saue. Hind 1855 eurot + km

UUS!

Juhtide arenguprogramm –

„Edukaks koos kliendiga!”

Kuidas toetada organisatsiooni muutumist

kliendile väärtust loovaks ettevõtteks?

Alustab **21. märtsil**. Koolitaja Tiina Merkuljeva. Hind 1855 eurot + km

Äripäev

Täpsemad kavad aadressil

www.koolitus.aripaev.ee

Info ja registreerimine

telefonil **667 0100**,

elektronposti aadressil

koolituskeskus@aripaev.ee

või koduleheküljel

www.koolitus.aripaev.ee